

ตัวอย่างการใช้ข้อมูลทางบัญชีในการประกอบการพิจารณากำหนดอัตราอากรขาเข้าและการพิจารณาให้ความคุ้มครองแก่อุตสาหกรรมภายในประเทศโดยใช้มาตรการทางภาษีอากร

การให้ความคุ้มครองแก่อุตสาหกรรมในประเทศ โดยมาตรการทางภาษีอากรนั้นคือการเพิ่มอัตราอากรขาเข้าสำหรับสินค้าสำเร็จรูปชนิดเดียวกันกับที่ผลิตได้ในประเทศ เพื่อให้ต้นทุนนำเข้าสูง รวมทั้งการให้ความช่วยเหลืออุตสาหกรรมในประเทศ โดยการลดอัตราอากรขาเข้าแก่วัตถุดิบที่นำมาใช้ในการผลิตสินค้าที่ได้รับความคุ้มครอง เพื่อลดต้นทุนการผลิตในประเทศให้ต่ำลง ทำให้สามารถแข่งขันกับสินค้าที่มาจากต่างประเทศได้ การเพิ่มหรือลดอัตราอากรขาเข้าดังกล่าวมีผลกระทบต่อรายได้ของรัฐบาล การส่งเสริมการลงทุน และการพัฒนา เศรษฐกิจและสังคม ดังนั้นจึงต้องมีการพิจารณาอย่างละเอียดรอบคอบ ซึ่งในปัจจุบันมีคณะกรรมการกีดอัตราค่าศุลกากรทำหน้าที่พิจารณาเสนอแนะ รัฐมนตรีกระทรวงการคลัง เกี่ยวกับการปรับปรุงแก้ไขโครงสร้างและกีดอัตราค่าศุลกากร เพื่อให้เกิดประโยชน์ทั้งในด้านรายได้ของรัฐบาล การส่งเสริมการลงทุน และในด้านการพัฒนา เศรษฐกิจและสังคม ในบทนี้จะศึกษาถึงวิธีการพิจารณากำหนดอัตราอากรขาเข้าเพื่อให้ความคุ้มครองแก่อุตสาหกรรมในประเทศ รวมทั้งแสดงให้เห็นถึงวิธีการใช้ข้อมูลทางบัญชีเพื่อช่วยในการกำหนดอัตราอากรขาเข้าดังกล่าว

ตามที่ได้กล่าวมาแล้วในขอบเขตการวิจัยว่า การเปิดเผยข้อมูลบางอย่างมีขอบเขตจำกัดเนื่องจากเป็นความลับ และเป็นระเบียบของทางราชการ ดังนั้นต่อไปนี้จะ เป็นเพียงกรณีตัวอย่างจากการสัมภาษณ์ เจ้าหน้าที่ฝ่ายนโยบายกีดอัตราค่าศุลกากร กอ.ศ.กีดอัตราค่าศุลกากร กรมศุลกากร เพื่อให้ทราบถึงวิธีการพิจารณาให้ความคุ้มครองแก่อุตสาหกรรมในประเทศ โดยมาตรการทางภาษีอากรและวิธีการ นำเอาข้อมูลทางบัญชีมาใช้ในการกำหนดอัตราอากรขาเข้า โดยแสดงเป็นกรณีตัวอย่าง 2 กรณีคือ กรณีตัวอย่างที่ 1 เป็นการพิจารณาให้ความคุ้มครองแก่อุตสาหกรรมที่ผลิตสินค้ากึ่งสำเร็จ หรือผลิตภัณฑ์ขั้นกลาง¹ (Intermediate Goods) กรณีตัวอย่างที่ 2 เป็นการพิจารณา

---

¹ สินค้ากึ่งสำเร็จ หรือผลิตภัณฑ์ขั้นกลาง (Intermediate Goods) หมายถึงสินค้าที่ผ่านกรรมวิธีทางอุตสาหกรรมมาบ้างแล้ว แต่ต้องการนำไปผ่านกรรมวิธีอุตสาหกรรมขั้นต่อไป เพื่อให้ได้คำตอบแทนที่สูงขึ้น

ให้ความคุ้มครองแก่อุตสาหกรรมผลิตสินค้าสำเร็จรูป หรือสินค้าขั้นสุดท้าย¹ (Final Goods) ทั้งนี้ เพื่อให้เห็นว่าทั้ง 2 กรณีมีหลักเกณฑ์การพิจารณาเป็นไปในทำนองเดียวกันซึ่งเป็นหลักเกณฑ์โดยทั่วไปที่ใช้ในการพิจารณาให้ความคุ้มครองแก่อุตสาหกรรมที่ขอรับความคุ้มครองอื่น ๆ ทุกประเภท โดยยังมีเงื่อนไขที่สำคัญ ที่จะต้องพิจารณาควบคู่ไปด้วยคือ สถานการณ์ปัจจุบัน และนโยบายของรัฐบาล

ตัวอย่างที่ 1 อุตสาหกรรมผลิตสินค้า X ซึ่งเป็นสินค้าขั้นกลางหรือกึ่งสำเร็จ (Intermediate Goods) และจัดเป็นของตามประเภทที่ 85.22 ตามพิกัดอัตราศุลกากร (ดูภาคผนวก ฉ) ปริมาณการผลิตปัจจุบันประมาณ 50% ของกำลังการผลิตเต็มที่ มีพนักงานและคนงาน 45 คน การผลิตใช้วัตถุดิบ Y และวัตถุดิบอื่น ๆ จากต่างประเทศทั้งสิ้น เนื่องจากไม่มีวัตถุดิบทดแทนได้ในประเทศ อุตสาหกรรมนี้ได้ร้องเรียนมายังกรมศุลกากรว่า อุปสรรคของอุตสาหกรรมผลิตสินค้าคือ ภาษีซ้อนเพราะนอกจากการนำเข้าวัตถุดิบ จะต้องเสียอากรขาเข้า ภาษีการค้า ภาษีเทศบาล ในฐานะผู้นำเข้าแล้วยังต้องเสียภาษีการค้า 7.7% ในฐานะผู้ผลิตอีกด้วย จึงทำให้ต้นทุนการผลิตสูงไม่สามารถแข่งขันด้านราคากับสินค้า X ที่นำเข้ามาจากต่างประเทศได้ ทั้งยังมีอุปสรรคที่มาจากความไม่เป็นธรรมของโครงสร้างภาษีอากร กล่าวคือ ปัจจุบันอัตราอากรขาเข้าของวัตถุดิบ Y 60% อัตราอากรขาเข้าของวัตถุดิบอื่น ๆ 30% ในขณะที่อัตราอากรขาเข้าสินค้า X จากต่างประเทศ = 30% จึงขอให้พิจารณาลดอัตราอากรขาเข้าของวัตถุดิบ Y ซึ่งเป็นของตามประเภทที่ 39.01 ข. (ดูภาคผนวก ฉ.) และยกเว้นภาษีการค้า สำหรับมูลค่าการนำเข้าของ วัตถุดิบ Y ตามราคา CIF เฉลี่ยปีละ 430,000 บาท จำนวน 650 ก.ก. มีลักษณะการนำเข้าเป็นม้วน ในขณะที่ขอความคุ้มครอง มีโรงงานผลิตสินค้า X ในประเทศเพียงโรงงานเดียว แต่มีผู้นำเข้าสินค้า X 8 ราย เพื่อช่วยเหลืออุตสาหกรรมในประเทศ และลดภาระการขาดดุลการค้าจึงได้ร้องเรียนมาเพื่อให้มีการปรับปรุงพิกัดอัตราศุลกากร และขอยกเว้นภาษีการค้าสำหรับอุตสาหกรรมผลิตสินค้า X ในประเทศ สมมุติปี พ.ศ. n เป็นปีที่ขอความคุ้มครอง

ข้อมูลเพื่อประกอบการพิจารณาคือ

1. ต้นทุนการผลิตสินค้า X ในประเทศ ในระดับอัตราอากรปัจจุบันขอความคุ้มครองตามตาราง 4-1

¹สินค้าขั้นสุดท้าย (Final Goods) หมายถึงสินค้าที่ผ่านกรรมวิธีอุตสาหกรรมทั้งหมด และมีการแปรรูปเสร็จสิ้นแล้วไม่ต้องนำไปผ่านกรรมวิธีอุตสาหกรรมอีกต่อไป

ตาราง 4-1

แสดงต้นทุนการผลิตสินค้า X ในประเทศในระดับอัตราแลกเปลี่ยน (ขณะขอความคุ้มครอง)

	มูลค่าบาท/หน่วย: 100 ตัว		
	วัตถุดิบ Y	วัตถุดิบอื่น ๆ	รวม
1) วัตถุดิบต่างประเทศ (ราคา ซี.ไอ.เอฟ)	3.-	12.-	15.-
ภาวะภาษีทั้งสิ้น ¹	2.22	4.91	7.13
ค่าใช้จ่ายในการออกของ (2% ของ ราคา ซี.ไอ.เอฟ. ²)	0.06	0.24	0.30
	5.28	17.15	22.43
2) วัตถุดิบในประเทศ			-
รวมวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิต			22.43
3) ค่าใช้จ่ายในการผลิต			
ค่าแรงงานทางตรง			29.00
ค่าวัสดุอื่น ๆ			0.50
ค่าใช้จ่ายในการผลิต ³			5.50
รวมค่าใช้จ่ายในการผลิต			35.00
ต้นทุน ณ โรงงาน			57.43

ที่มา: กรมศุลกากร

1. ดูรายละเอียดการคำนวณในภาคผนวก ก. ตาราง ก-1
2. ค่าใช้จ่ายในการออกของ คือ ค่าใช้จ่ายในการนำของออกจากศุลกากร ซึ่งไม่มีหลักเกณฑ์ตายตัว ขึ้นอยู่กับลักษณะของ แต่ส่วนใหญ่คิด 2% ของราคา CIF
3. ค่าใช้จ่ายในการผลิต ได้แก่ ค่าใช้จ่ายทั่วไป ค่าน้ำ ค่าไฟ ค่าแก๊ส ค่าเสื่อมราคาเครื่องจักรและโรงงาน ค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ดโรงงาน ค่าอะไหล่เครื่องจักร ฯลฯ

2. ต้นทุนนำเข้าของสินค้าสำเร็จรูป x จากต่างประเทศตามตาราง 4-2

ตาราง 4-2

แสดงต้นทุนนำเข้าของสินค้าสำเร็จรูป x ในระดับอัตราอากรบังคับ (ขณะที่ขอความคุ้มครอง)

สินค้า x	(บาท) / หน่วย: 100 ตัว
ราคานำเข้า ซี.ไอ.เอฟ.	36.50
ภาระภาษีทั้งสิน ¹	14.92
ค่าใช้จ่ายในการออกของ 2% ของราคา C.I.F.	0.73
ต้นทุนนำเข้าของสินค้า x	52.15

ที่มา: กรมศุลกากร

3. ปริมาณการผลิตสินค้า x ในประเทศ เปรียบเทียบกับปริมาณนำเข้า และส่งออก เพื่อจะหาความต้องการภายในประเทศ และโอกาสการขยายตัวของอุตสาหกรรม (สมมติว่าปีพ.ศ. n เป็นปีที่ขอความคุ้มครอง) ตามตาราง 4-3

ตาราง 4-3

แสดงปริมาณความต้องการและการผลิตสินค้า x ภายในประเทศ

ปีพ.ศ.	(1) ปริมาณการผลิต ทั้งหมด (ตัว)	(2) ปริมาณการนำเข้า (ตัว)	(3) ปริมาณการส่งออก (ตัว)	(4) ปริมาณความต้องการ ภายในประเทศ (1+2-3)	(5) % ที่ผลิตเทียบกับ ความต้องการ (1÷4)
n-3	5,901,765	26,388,691	700,000	31,590,456	18.68
n-2	6,413,517	36,576,155	350,000	42,639,672	15.04
n-1	8,143,939	46,932,900	200,000	54,876,839	14.84

ที่มา: กรมศุลกากร

1. ดูรายละเอียดการคำนวณ ในภาคผนวก ก ตาราง ก-2

4. โครงสร้างอัตราภาษีอากรของอุตสาหกรรมการผลิตสินค้า x ในประเทศตาม

ตาราง 4-4

ตาราง 4-4

แสดงโครงสร้างอัตราภาษีของอุตสาหกรรมการผลิตสินค้า x ณ ระดับอัตราอากรปัจจุบัน

ขณะขอรับความคุ้มครอง

(1)	(2) มูลค่าวัตถุดิบ ในราคา ซี. ไอ.เอฟ. (บาท)	(3) อัตราส่วน ของวัตถุดิบ โดยมูลค่า	(4) ประเภท พืช	(5) อัตราอากร ขาเข้า	(6) อัตราภาษี การค้าและ เทศบาล	(7) อัตราภาษี อากร ทั้งสิ้น
ก. วัตถุดิบ ต่างประเทศ						
1. y	3	20%	39.01 ข	60%	7.7%	74% ¹
2. อื่น ๆ	12	80%	-	30%	7.7%	41% ²
รวม	15	100%				
ข. วัตถุดิบใน ประเทศ	-	-	-	-	-	-
ค. ผลิตภัณฑ์ สำเร็จรูป สินค้า x	-	-	85.22	30%	7.7%	41% ³

ที่มา: กรมศุลกากร

คำอธิบายประกอบตาราง 4-4

ข้อที่ 1 แสดงรายการสินค้า

ข้อที่ 2 แสดงมูลค่าวัตถุดิบ (ตามราคา C.I.F) ในการผลิตสินค้า 1 หน่วย (ได้มาจากต้นทุนผลิตของอุตสาหกรรมผู้ส่งออก เรียงน)

ข้อที่ 3 อัตราส่วนการใช้วัตถุดิบ (โดยมูลค่า) หาได้จาก

$$\frac{\text{มูลค่าวัตถุดิบราคา C.I.F แต่ละรายการ}}{\text{มูลค่ารวมวัตถุดิบราคา C.I.F}} \times 100$$

1 และ 2 ดูรายละเอียดในภาคผนวก ข. ตาราง ข-3 ข้อที่ 6

3 / ดูรายละเอียดในภาคผนวก ข. ตาราง ข-1

$$\text{ดังนั้น อัตราส่วนการใช้วัตถุดิบ Y} = \frac{3}{15} \times 100 = 20\%$$

$$\text{อัตราส่วนการใช้วัตถุดิบอื่น} = \frac{12}{15} \times 100 = 80\%$$

ข้อที่ 4,5,6 มาจากหนังสือพิภักธอัตราคู่กลาง (ดูภาคผนวก ฉ)

ข้อที่ 7 อัตราภาวะภาษีอากรทั้งสิ้น ได้แก่ ผลรวมของ

- ก. อัตราอากรขาเข้า ที่กำหนดไว้ในพิภักธอัตราคู่กลาง
- ข. อัตราภาษีการค้า ที่กำหนดไว้ตามประมวลรัษฎากร (ได้ส่วนลด 2% เนื่องจากเก็บจากสินค้าเข้า)
- ค. อัตราภาษีเทศบาล 10% ของอัตราภาษีการค้าภายหลังที่ลด 2% ในกรณีที่มีค่าธรรมเนียมพิเศษ จะต้องเอาอัตราค่าธรรมเนียมพิเศษ ไปรวมกับอัตราภาวะภาษีอากรที่ได้จากผลรวมของข้อ ก.ข. และ ค. ด้วย

มีข้อที่น่าสังเกตจากตาราง 4-4 คือ วัตถุดิบอื่น ๆ และสินค้าสำเร็จรูป X มีอัตราภาษีอากรและอัตราภาษีการค้าเท่ากัน ดังนั้น อัตราภาวะภาษีอากรทั้งสิ้นของวัตถุดิบอื่น ๆ และสินค้า X จึงเท่ากัน คือ 41% (ดูการคำนวณในภาคผนวก ข. ตาราง ข-1 และตาราง ข-3)

5. ข้อมูลทางบัญชีเกี่ยวกับผลการดำเนินงาน และฐานะทางการเงินประจำปี ก่อนขอความคุ้มครองอย่างน้อย 3 งวดบัญชี และอุตสาหกรรมนี้เริ่มดำเนินงานมาได้ 3 ปีพอดี ข้อมูลทางการบัญชีทั้ง 3 งวดบัญชี ตามตาราง 4-5 (ซึ่งในที่นี้แสดงเฉพาะข้อมูลทางบัญชีบางส่วนที่นำมาใช้ในการวิเคราะห์เท่านั้น) สำหรับข้อมูลทางบัญชีจากผู้ผลิตรายอื่นไม่มี เพราะเป็นผู้ผลิตรายเดียวในอุตสาหกรรมผลิตสินค้า X

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตาราง 4-5

แสดงข้อมูลทางบัญชีเฉพาะบางส่วนที่เกี่ยวข้องกับผลการดำเนินงาน และฐานะทางการเงินประจำปี
ของอุตสาหกรรมผู้ร้องเรียน

รายการ	หน่วย: บาท		
	ปีพ.ศ. n-3	ปีพ.ศ. n-2	ปีพ.ศ. n-1
ผลการดำเนินงาน			
ยอดขายสุทธิ	1,342,651.54	1,455,440.79	1,835,100.92
กำไรสุทธิ	27,658.62	27,362.28	25,507.90
จำนวนหุ้นที่ออกจำหน่าย (หุ้น)	3,000	3,000	3,000
ฐานะทางการเงิน			
ทุนจดทะเบียน (บาท)	300,000	300,000	300,000
บวก สินทรัพย์หมุนเวียน	163,944	206,594.75	240,344.85
หัก หนี้สินหมุนเวียน	101,688	109,693.30	114,798.18
เงินทุนหมุนเวียน	62,256	96,901.45	125,546.67
บวก สินทรัพย์ถาวร	332,730	324,390	315,955
สินทรัพย์อื่น	6,210	5,965	5,130
หัก หนี้สิน	74,321.40	95,416.23	89,283.55
ส่วนของผู้ถือหุ้น	326,874.60	331,840.22	357,348.12
มูลค่าหุ้นต่อหุ้น (บาท)	108.96	110.61	119.12
สินทรัพย์รวม	502,884	536,949.75	561,429.85

ที่มา : กรมศุลกากร

6. งบกำไรขาดทุนในรูปของร้อยละ โดยเทียบกับยอดขาย

ตาราง 4-6

แสดงการเปรียบเทียบรายการต่าง ๆ ในงบกำไรขาดทุนแต่ละรายการ เป็นร้อยละต่อยอดขายสุทธิ สำหรับงวดบัญชี 3 ปี ก่อนขอความคุ้มครอง (สัมมุติปีที่ขอความคุ้มครองเป็นปีพ.ศ. n)

รายการ	งวดบัญชี		
	n-3	n-2	n-1
ขายสุทธิ	100	100	100
ต้นทุนขาย	84.14	84.36	84.96
กำไรขั้นต้น	15.86	15.64	15.04
ค่าใช้จ่ายดำเนินงาน:			
ค่าใช้จ่ายในการขาย	5.45	5.90	6.07
ค่าใช้จ่ายในการบริหาร	3.94	2.96	2.62
อื่น ๆ	4.32	4.79	4.31
รวม	13.71	13.65	13.50
กำไรจากการดำเนินงาน	2.15	1.99	1.54
ดอกเบี้ยจ่าย	.09	.11	.15
กำไรสุทธิ	2.06	1.88	1.39

ที่มา: กรมคู่กลางกร

ก่อนการพิจารณาข้อมูลทางบัญชีดังกล่าว จะต้องทำการพิสูจน์ข้อมูลที่ได้มาเสียก่อน ว่าเป็นข้อมูลที่เชื่อถือได้ โดยมีหน่วยงานที่ทำกรวิเคราะห์เกี่ยวกับต้นทุนการผลิต คือ หน่วยงานอุตสาหกรรม ฝ่ายวิชาการ ธนาคารแห่งประเทศไทย สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม สำหรับราคานำเข้า C.I.F. สามารถพิสูจน์ได้จาก กองพิธีการ กองประเมินอากร กองวิเคราะห์ราคา กรมคู่กลางกร นอกจากนี้ งบการเงินที่นำมาวิเคราะห์ จะต้องเป็นงบการเงินที่มีผู้ตรวจสอบบัญชี รับอนุญาตรายงานว่าเป็นงบการเงินที่ได้จัดทำขึ้นตามหลักการบัญชีที่รับรองโดยทั่วไป และถือปฏิบัติเช่นเดียวกับปีก่อน

การพิจารณา เพื่อให้ความคุ้มครองแก่อุตสาหกรรม ผลผลิตสินค้า x ในประเทศ จากข้อมูลทางบัญชี

1. โดยการเปรียบเทียบต้นทุนการผลิตสินค้า x ในประเทศกับต้นทุนนำเข้าสินค้า เห็นได้ว่าระดับอัตราอากรรปัจจุบัน ต้นทุนการผลิตสินค้า x ต่อหน่วยเป็น 57.43 (ตาราง 4-1) ในขณะที่ต้นทุนนำเข้าของสินค้า x ต่อหน่วย มีเพียง 52.15 บาท (ตาราง 4-2)

2. ความสามารถในการสนองความต้องการภายในประเทศและโอกาสขยายตัว (ตาราง 4-3) แม้ว่าปริมาณการผลิตได้ภายในประเทศจะเพิ่มขึ้นทุก ๆ ปี แต่เมื่อเทียบกับปริมาณความต้องการแล้วเปอร์เซ็นต์ของการผลิต เมื่อเทียบกับความต้องการกลับลดลง จาก 18.68% เป็น 15.04% และ 14.84% ตามลำดับ ทำให้ปริมาณนำเข้าสูงขึ้น ซึ่งนับได้ว่า อุตสาหกรรมนี้ยังอยู่ในตลาดที่มีแนวโน้มความต้องการสูงขึ้น นั่นคือมีโอกาสที่จะขยายตัวได้อีกในอนาคต เพราะมีช่องทางในการลงทุนเพิ่ม

3. จากโครงสร้างอัตราภาษีอากร (ตาราง 4-4) ทำให้ได้ทราบถึงอัตราความคุ้มครองที่แท้จริงในระดับอัตราอากรรปัจจุบัน ซึ่งอุตสาหกรรมผู้ผลิตสินค้า x ในประเทศ นอกจากจะเสียอากรขาเข้า ภาษีการค้า ภาษีเทศบาล เมื่อนำเข้าวัตถุดิบแล้ว ยังต้องเสียภาษีการค้าและภาษีเทศบาล 7.7% ในฐานะผู้ผลิตอีกด้วย ทำให้อัตราความคุ้มครองที่แท้จริงที่ได้รับเท่ากับ 28% (ตาราง 4-1 กรณีที่ 1) ซึ่งเป็นอัตราที่ค่อนข้างต่ำ¹

4. จากงบกำไรขาดทุน 3 งวดปีแรก (ตาราง 4-6) ซึ่งในที่นี้ได้หลีกเลี่ยงตัวเลขจริง โดยการแสดงข้อมูลทางบัญชีออกมาในรูปของร้อยละ ซึ่งเป็นวิธี Percentage Composition คือเปรียบเทียบรายการต่าง ๆ ในงบกำไรขาดทุนแต่ละรายการ เป็นร้อยละต่อยอดขายสุทธิแต่ละปี เพื่อให้ทราบสัดส่วนของค่าใช้จ่ายแต่ละรายการ เพื่อเปรียบเทียบกับรายได้ในรอบปี และแนวโน้มของค่าใช้จ่ายแต่ละประเภทว่าอยู่ในทิศทางใด ซึ่งในการพิจารณาโดยวิธี Common-size จากตาราง 4-6 พบว่าสาเหตุสำคัญที่ทำให้กำไรสุทธิลดลงเรื่อย ๆ ทุกปี จาก 2.06% เป็น 1.88% และ 1.39% ตามลำดับนั้น เป็นเพราะกำไรขั้นต้นลดลง เนื่องจากต้นทุนขายสูงขึ้น นอกจากนี้ยังต้องเสียค่าใช้จ่ายในการขายมากขึ้น เพื่อเพิ่มปริมาณขายให้สูงขึ้นซึ่งเป็นการลงทุนเพื่อที่จะรักษาสัดส่วนแบ่งของตลาดภายในประเทศ เนื่องจากสินค้า x มีปริมาณนำเข้ามาจากต่างประเทศมากขึ้นทุกปี (ตาราง 4-3) อันเป็นสาเหตุให้มีการร้องเรียนขอความคุ้มครองจากรัฐบาล

5. การวิเคราะห์ข้อมูลทางบัญชีจากตาราง 4-5 ในเชิงปริมาณจะสามารถทราบผลที่ใช้วัดประสิทธิภาพในด้านการดำเนินงาน (Efficiency) เสถียรภาพทางการเงิน (Stability) ความสามารถในการกระจายรายได้ (Distribution) และความสามารถในการเจริญเติบโต (growth) ของอุตสาหกรรมที่ผลิตสินค้า x รวมทั้งแนวโน้ม และแสดงผลไว้ในตาราง 4-7

¹ ดร.ฉิรายู อิศรางกูร ณ อยุธยา, เรื่องเดียวกัน, หน้า 81.

ตาราง 4-7

แสดงการวิเคราะห์สถานการณ์ทางด้านต่าง ๆ โดยทั่วไปของอุตสาหกรรม ผลิตภัณฑ์ x ในประเทศ โดยใช้ข้อมูลทางบัญชีในตาราง 4-5

(สมมุติปีพ.ศ. ที่ข้อความคุ้มครองเป็น ปีที่ n)

อัตราส่วนจากข้อมูลทางบัญชี	ที่มา	ปีพ.ศ. n-3	ปีพ.ศ. n-2	ปีพ.ศ. n-1
1. Efficiency:				
1.1 Gross Profit Rate	กำไรขั้นต้น/ขายสุทธิ	15.86%	15.64%	15.04%
1.2 Operating Cost Ratio	ต้นทุนขาย + ค่าใช้จ่ายดำเนินงาน/ขายสุทธิ	97.85%	98.01%	98.46%
1.3 Operating Expense Ratio	ค่าใช้จ่ายดำเนินงาน/ขายสุทธิ	13.71%	13.65%	13.50%
1.4 Asset Turnover Ratio	ขาย/สินทรัพย์	266.99%	271.06%	326.86%
1.5 Rate of Return on Investment	กำไรสุทธิ/สินทรัพย์	5.50%	5.10%	4.54%
2. Stability				
2.1 Debt Ratio	หนี้สินรวม/สินทรัพย์รวม	35%	38.20%	36.35%
2.2 Ratio of Stockholder's equity to total liabilities	ส่วนของผู้ถือหุ้นทั้งหมด/หนี้สินรวม	1.86	1.62	1.75
2.3 Time Interest Earned	กำไรก่อนดอกเบี้ยก่อนหักภาษีเงินได้/ดอกเบี้ย	23.89	18.09	10.27
2.4 Current Ratio	สินทรัพย์หมุนเวียน/หนี้สินหมุนเวียน	1.61	1.88	2.09
3. Distribution				
3.1 Earning per Share	กำไรสุทธิ/จำนวนหุ้นสามัญ	9.22/หุ้น	9.12/หุ้น	8.5/หุ้น
3.2 Value Added (จากตาราง 4-1)	$1 - \frac{\text{วัตถุดิบที่ใช้ในการผลิต}}{\text{ต้นทุนโรงงาน}}$		74%	
4. Growth				
4.1 Price Earning Ratio	ราคาตลาด ณ วันสิ้นงวด/กำไรต่อหุ้น	-	-	-
4.2 Dividend-Pay out Ratio	เงินปันผลของหุ้นสามัญ/กำไรส่วนของผู้ถือหุ้นสามัญ	-	-	-
4.3 Book Value per Share	ส่วนของผู้ถือหุ้นสามัญ/จำนวนหุ้นสามัญ	108.96	110.61	119.12

การตีความจากตาราง 4-7

1. การพิจารณาความมีประสิทธิภาพในการดำเนินงาน (Efficiency) ของฝ่ายบริหารของอุตสาหกรรมในด้านต่าง ๆ ที่ได้มีแนวโน้มที่แสดงให้เห็นว่า อุตสาหกรรมนี้มีปัญหาด้านประสิทธิภาพในการจัดการและการผลิตดังนี้

ก. แม้ว่าตลอดเวลา 3 ปีที่ผ่านมา ยอดขายสินค้าได้เพิ่มขึ้นทุกปี (ตาราง 4-5) แต่อัตรากำไรขั้นต้น (Gross profit Rate) มีแนวโน้มที่ลดลง ทั้งนี้เพราะอัตรากำไรขั้นต้นขายสูงขึ้นเรื่อย ๆ ซึ่งเห็นได้จาก Operating Cost Ratio ที่เพิ่มขึ้นทั้ง ๆ ที่ Operating Expense Ratio ลดลง แสดงว่าเฉพาะค่าใช้จ่ายดำเนินงาน เมื่อเทียบกับยอดขายที่เพิ่มขึ้นแล้ว มีอัตราส่วนที่ลดลง แต่เมื่อรวมต้นทุนขายเข้ากับค่าใช้จ่ายดำเนินงานแล้ว เทียบกับยอดขายแล้ว กลับทำให้อัตราส่วนที่ได้มีแนวโน้มสูงขึ้น นั่นคืออุตสาหกรรมนี้กำลังประสบปัญหาต้นทุนการผลิตสูง

ข. อัตราการหมุนของทรัพย์สิน (Asset Turnover Rate) เพิ่มขึ้นจาก 266.99% เป็น 271.06% และ 326.86% แสดงว่าอุตสาหกรรมนี้มีประสิทธิภาพ ในด้านการขายสินทรัพย์ในทางที่ก่อให้เกิดรายได้เพิ่มมากขึ้น มีการใช้เงินทุนอย่างเหมาะสมโดยการลงทุนในทรัพย์สินที่ก่อให้เกิดรายได้ดี สินค้าที่ขายอยู่ในความต้องการของตลาด แต่ผลตอบแทนที่ได้รับจากการลงทุนกลับมีอัตราที่ลดต่ำลงเห็นได้จาก Rate of Return on Investment ลดจาก 5.50% เป็น 5.10% และ 4.54% ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับ ข้อ ก. ข้างต้น คืออุตสาหกรรมผลิตสินค้า X กำลังมีปัญหาด้านทุนผลิต

2. การพิจารณาความเสถียรภาพทางการเงิน (Stability) โดยการพิจารณาจากโครงสร้างเงินทุนของอุตสาหกรรมนี้แล้ว พบว่าผู้บริหารแสวงหาเงินทุนจากแหล่งภายนอกเพิ่มขึ้นเห็นได้จาก Debt Ratio ที่เคลื่อนไหวในทางเพิ่มขึ้นจึงก่อให้เกิดภาระในเรื่องการจ่ายดอกเบี้ยที่ต้องสูงตามไปด้วย (ข้อมูลทางบัญชีที่สนับสนุนให้เห็นได้อย่างชัดเจน คือ อัตราส่วนดอกเบี้ยเทียบกับยอดขาย ในตาราง 4-6 สูงขึ้นจาก 0.09% เป็น 0.11% และ 0.15% ตามลำดับ) และเป็นเหตุให้อัตราส่วนระหว่างความเป็นเจ้าของกิจการเมื่อเทียบกับหนี้สินทั้งหมดของกิจการเคลื่อนไหวในทางที่ลดลง นั่นคือ อัตราส่วนของความเป็นเจ้าของลดลงเมื่อเทียบกับเจ้าหนี้ของกิจการ แต่อย่างไรก็ดีอัตราส่วนของความเป็นเจ้าของเมื่อเทียบกับหนี้สินทั้งหมดของกิจการที่มีค่าลดลง จาก 1.86 เป็น 1.62 และ 1.75 นี้ยังคงอยู่ในระดับสูงกว่า 1 แสดงว่า โครงสร้างของเงินทุนส่วนใหญ่

ยังเป็นเงินทุนจากผู้ประกอบการซึ่งถือว่าเป็นแหล่งเงินทุนภายใน ฉะนั้นผู้บริหารจะต้องจัดสรรการใช้เงินทุนนี้อย่างมีประสิทธิภาพที่สุด อุตสาหกรรมขนาดเล็จะต้องระวางการใช้เงินเพื่อผลทางด้านการตลาดหรือการเพิ่มยอดขาย เพราะอาจเกินกำลังความสามารถที่มีอยู่ และจะมีผลกระทบต่อเสถียรภาพทางการเงิน นอกจากนี้การที่ผลตอบแทนที่ได้รับจากการดำเนินงานเมื่อเทียบกับดอกเบี้ยที่ต้องจ่ายลดลง จาก 23.89 เป็น 18.09 และ 10.27 แสดงว่า ผลตอบแทนที่ได้รับจากการใช้เงินทุนจากแหล่งภายนอก เมื่อเทียบกับภาระดอกเบี้ยที่ต้องจ่ายแล้วลดลงอย่างมาก เป็นสัญญาณว่ามีการลงทุนที่ให้ผลไม่คุ้มค่า หรือการแสวงหาเงินทุนจากแหล่งภายนอกไม่เกิดผลดี แต่ถึงกระนั้นอัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนกลับมีแนวโน้มสูงขึ้นจาก 1.61 เป็น 1.88 และ 2.09 ตามลำดับ แสดงว่าการบริหารและการควบคุมทางการเงินให้มีสภาพคล่องได้ดีขึ้น เพราะหนี้สินหมุนเวียนทุก ๆ 1 บาท มีสินทรัพย์หมุนเวียนที่จะใช้ชำระหนี้ได้เพิ่มมากขึ้น อย่างไรก็ตามก็ต้องคำนึงถึงความสามารถในการทำกำไรได้ที่ลดต่ำลงด้วย เนื่องจากความสามารถในการทำกำไรนี้ มีผลกระทบต่อความสามารถในการชำระหนี้สิน ในอนาคตค่อนข้างแน่นอน

3. การพิจารณาความสามารถในการกระจายรายได้ (Distribution) โดยการวิเคราะห์จากผลกำไรต่อหุ้น (Earning per share) จะเห็นได้ว่า กำไรสุทธิต่อหุ้น หรือผลตอบแทนแก่ผู้เป็นเจ้าของกิจการ มีค่าน้อยมาก ทั้งยังมีแนวโน้มที่ลดลงคือจาก 9.22 บาท/หุ้นเป็น 8.5 บาท/หุ้น ตามลำดับ แสดงว่า จะเป็นอุตสาหกรรมที่ให้ผลตอบแทนแก่ผู้ประกอบการได้น้อยลง

สำหรับการพิจารณาผลได้ทางเศรษฐกิจของอุตสาหกรรมนี้ ใช้ข้อมูลจากตาราง

4-1 พิจารณามูลค่าเพิ่มของสินค้า โดยใช้สูตรมูลค่าเพิ่ม (Value Added) = $1 - a_{ij}$ เนื่องจาก a_{ij} = อัตราส่วนการใช้วัตถุดิบทั้งสิ้นในการผลิตสินค้า 1 หน่วย เทียบกับราคาสินค้า 1 หน่วย ซึ่งในการผลิตสินค้า 1 หน่วย ต้องใช้วัตถุดิบ Y 3 บาท และวัตถุดิบอื่น ๆ 12 บาท เทียบกับต้นทุนผลิต ณ โรงงานของสินค้า 1 หน่วย¹ คือ 57.43 บาท = $\frac{3 + 12}{57.43} = 0.26$

ดังนั้น $1 - a_{ij} = 1 - 0.26 = 0.74$ หรือ 74%

นั่นคือ อุตสาหกรรมผลิตสินค้า X สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มได้ถึง 74% ซึ่งนับได้ว่าเป็นอุตสาหกรรมที่ก่อให้เกิดผลได้ทางเศรษฐกิจสูง เพราะมูลค่าเพิ่มในที่นี้สามารถแจกแจงออกได้เป็นค่าแรงงาน ดอกเบี้ย ค่าเช่า และการมีมูลค่าเพิ่มนี้ยังเป็นการสร้างภาวะการจ้างงานทำอีกด้วย

¹ เนื่องจากราคาของสินค้าตามสูตรมูลค่าเพิ่มได้รวมกำไรตามอัตราปกติไว้ด้วยแต่ในที่นี้กำไรตามอัตราปกติหายากจึงใช้ราคาทุนที่ไม่ได้รวมกำไรตามอัตราปกติของสินค้าแทน

4. การพิจารณาถึงการเจริญเติบโตของอุตสาหกรรม (growth) โดยดูแนวโน้มของอัตราส่วนระหว่างราคาตลาดของหุ้นในวันสิ้นงวดกับกำไรต่อหุ้น คือถ้ามีแนวโน้มสูงขึ้น แสดงว่าอุตสาหกรรมนี้มีโอกาสเจริญก้าวหน้า จึงมีการเก็งกำไรจากการลงทุน ซื้อหุ้นของกิจการ หรือมีความต้องการซื้อหุ้นมาก จะทำให้ราคาตลาดของหุ้นเมื่อเทียบกับกำไรต่อหุ้นสูงขึ้น หรือการดูจากแนวโน้มของอัตราส่วนระหว่างเงินปันผลของหุ้นสามัญเมื่อเทียบกับกำไรส่วนของผู้ถือหุ้นสามัญ คือถ้ามีอัตราเพิ่มสูงขึ้น แสดงว่า กิจการมีความสามารถในการจ่ายเงินปันผลได้มากขึ้น เนื่องจากประสิทธิผลสำเร็จในการดำเนินงาน แต่ในที่นี้ ไม่สามารถวัดผลของการเจริญเติบโตของอุตสาหกรรมที่ผลิตสินค้า X ได้ เนื่องจากยังไม่มีข้อมูลทางบัญชีเกี่ยวกับการจ่ายเงินปันผล และราคาตลาดของหุ้น ดังนั้นจึงอาจจะพิจารณาโอกาสการขยายตัวของอุตสาหกรรมนี้ได้อีกทางหนึ่งคือ ดูทางในอนาคตจากเปอร์เซ็นต์การผลิตสินค้า X กับปริมาณความต้องการสินค้า X ในประเทศ ซึ่งปัจจุบันมีเพียง 14.84% (ตาราง 4-3) โดยที่ความต้องการสินค้านี้ในประเทศมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทุกปี นั่นคืออุตสาหกรรมนี้ผลิตสินค้าที่ตลาดยังมีความต้องการสูง จึงมีช่องทางในอนาคตที่จะขยายตัวได้ต่อไปอีก นอกจากนี้การที่ส่วนของผู้ถือหุ้นสามัญเมื่อเทียบกับจำนวนหุ้นสามัญสูงขึ้นเรื่อย ๆ จาก 108.96 บาทต่อหุ้น เป็น 110.61 บาทต่อหุ้น และ 119.12 บาทต่อหุ้น ตามลำดับ (ตาราง 4-7) น่าจะวิเคราะห์ได้ว่าการงอกเงยเติบโตขึ้นในส่วนทุนของอุตสาหกรรมผลิตสินค้า X ดังนั้นหากให้ความคุ้มครองเพิ่มขึ้น จะเป็นการช่วยเร่งอัตราความเจริญเติบโตขึ้นได้ เพราะสินค้า X เป็นสินค้าที่ผลิตเพื่อทดแทนการนำเข้าที่ยังไม่ถึงจุดอิ่มตัว และไม่จัดเป็นประเภทสิ่งฟุ่มเฟือย จึงเป็นสินค้าที่ควรให้ความคุ้มครอง เพราะมีโอกาสเจริญเติบโตได้ เพื่อจะได้สร้างภาวะการมีงานทำเพิ่มขึ้น เป็นการช่วยพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมตามนโยบายของรัฐบาล

ความเห็น จากประเด็นการร้องเรียนของอุตสาหกรรมผลิตสินค้า X ในประเทศ คือ ก๊าซประสลับกับปัญหาการตั้งราคาขายสูงกว่าสินค้านำเข้าจากต่างประเทศ เนื่องจากต้นทุนการผลิตภายในประเทศสูงกว่าต้นทุนการนำเข้าของสินค้าสำเร็จรูปชนิดเดียวกัน ทั้งนี้เนื่องจากโครงสร้างทางภาษีอากรไม่เป็นธรรม กล่าวคือ อัตราอากรขาเข้าของวัตถุดิบ Y ที่ใช้ในการผลิตสินค้า X เป็น 60% โดยที่สินค้า X นำเข้าเสียอากรขาเข้าเพียง 30% เท่านั้น นอกจากนี้ อุตสาหกรรมผลิตสินค้า X ในประเทศยังต้องรับภาระภาษีอากรทั้งในฐานะผู้นำเข้า เมื่อซื้อวัตถุดิบจากต่างประเทศ กล่าวคือ เสียอากรขาเข้า ภาษีการค้า ภาษีเทศบาล และยังต้องเสียภาษีการค้าเมื่อผลิตเสร็จในฐานเป็นผู้ผลิตอีกด้วย ซึ่งผลของการเสียภาษีอากรดังกล่าวทำให้ต้นทุนขายสูงและเท่ากับมีการเสียภาษีซ้อน จึงทำให้ระดับอัตราความคุ้มครองที่แท้จริง วัดได้ตามสูตร EPR มีค่าเพียง 28%

(ภาคผนวก จ. ตาราง จ-1) ซึ่งเป็นระดับอัตราที่ค่อนข้างต่ำ ผลก็คือ ขาดแรงส่งเสริมการผลิตสินค้า X นอกจากนั้นกรณีอุตสาหกรรมเกิดใหม่ (Infant Industry) ในประเทศกำลังพัฒนา การให้ความคุ้มครองน้อยไป จะทำให้ไม่สามารถแข่งขันกับสินค้านำเข้าจากต่างประเทศได้ เพราะในตลาดที่มีการแข่งขันอุตสาหกรรมใหม่มักจะเสียเปรียบอุตสาหกรรมที่ดำเนินการมานานแล้ว ในด้านการแสวงหากลยุทธ์ในด้านการผลิตและการจัดการ ฯลฯ ซึ่งเป็นความเสียเปรียบที่ไม่ปรากฏในสูตร นอกจากนี้ในสูตร EPR มีข้อสมมติฐานว่า ราคาวัตถุดิบเท่ากันและไม่มีความแตกต่างในด้านเทคโนโลยีระหว่างผู้ผลิตในประเทศ และผู้ผลิตในต่างประเทศ แต่ในความเป็นจริงอำนาจซื้อของอุตสาหกรรมเล็ก ๆ ในประเทศกำลังพัฒนามีน้อยมาก เพราะมีตลาดที่แคบกว่า ดังนั้นราคาวัตถุดิบที่ผู้ผลิตในประเทศต้องซื้อจากต่างประเทศ ย่อมแพงกว่าราคาวัตถุดิบที่ผู้ผลิตในต่างประเทศซื้อได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในอุตสาหกรรมผลิตสินค้า X นี้ ยังไม่อาจหาวัตถุดิบในประเทศมาทดแทนได้ และเป็นอุตสาหกรรมเกิดใหม่ยังขาดความรู้ ความชำนาญ ในด้านเทคโนโลยีบางอย่างอีกด้วย จากการวิเคราะห์ข้อมูลทางการบัญชีข้างต้น สรุปได้ว่าอุตสาหกรรมนี้มีปัญหาต้นทุนการผลิตสูงจริง แม้ว่ามีรายได้มากขึ้นแต่ต้นทุนที่สูงขึ้นในอัตราสูงกว่าสิ่งที่ทำให้กำไรลดลง และสาเหตุที่สำคัญอีกประการคือมีการแสวงหา เงินทุนจากการกู้ยืมมากขึ้น ซึ่งในประเทศกำลังพัฒนามักมีอัตราดอกเบี้ยค่อนข้างสูง ทำให้ดอกเบี้ยที่ต้องจ่าย ไม่คุ้มกับผลตอบแทนที่ได้รับจากการลงทุน

สรุป เนื่องจากสินค้า X ไม่ใช่สิ่งฟุ่มเฟือย และเป็นสินค้าที่สร้างผลได้ทางเศรษฐกิจสูง ทั้งจากการวิเคราะห์สถานการณ์ด้านต่าง ๆ ของอุตสาหกรรมผลิตสินค้า X ในประเทศแล้ว เข้าลักษณะที่ควรได้รับการคุ้มครองเพิ่มขึ้น เพื่อให้โอกาสแก่ผู้ผลิตสินค้าทดแทนการนำเข้าตรงตามนโยบายของรัฐบาล ซึ่งจะเป็ผลดีต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม

ทางเลือกที่ 1 ปรับปรุงโครงสร้างภาษีอากรโดยวิธีลดอัตราอากรขาเข้าของวัตถุดิบ Y เนื่องจากเดิมอุตสาหกรรมผลิตสินค้า X ไม่มีในประเทศไทย จึงเก็บภาษีตามพิกัดอัตราศุลกากรซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อรายได้ ต่อมา เมื่อมีอุตสาหกรรมผลิตสินค้า X ขึ้นในประเทศจึงดูเหมือนว่าพิกัดอัตราเดิมไม่เหมาะสม เนื่องจากอัตราอากรขาเข้าของวัตถุดิบ Y ที่ใช้ในการผลิตสินค้า X เป็น 60% ในขณะที่อัตราอากรขาเข้าของสินค้า X เป็น 30% จึงทำให้อุตสาหกรรมผลิตสินค้า X ในประเทศ ร้องเรียนมาว่า ต้นทุนการผลิตสูงกว่าต้นทุนนำเข้าของสินค้านำเข้าเดียวกัน เนื่องจากความไม่เป็นธรรมของโครงสร้างภาษีอากร ดังนั้นเพื่อเป็นการช่วยเหลือในด้านการลดต้นทุนการผลิตของอุตสาหกรรมที่เพิ่งเกิดใหม่นี้ เพื่อจะได้สามารถแข่งขันในด้านราคากับสินค้านำเข้าจากต่างประเทศได้ จึงพิจารณาลดอัตราอากรขาเข้าของวัตถุดิบ Y ทั้งนี้ได้พิจารณาแล้วว่าวิธีนี้จะไม่

เกิดผลเสียหายที่กระทบกระเทือนต่ออุตสาหกรรมอื่น เนื่องจากยังไม่มีการผลิตวัตถุดิบ Y ในประเทศ

ผลของทางเลือกที่ 1

ถ้ารัฐบาลปรับปรุงโครงสร้างภาษีอากร โดยการลดอัตราอากรขาเข้าของวัตถุดิบ Y ซึ่งเป็นวัตถุดิบที่ต้องเสียภาษีอากรขาเข้าในอัตราที่สูงกว่า อัตราอากรขาเข้าของสินค้าสำเร็จรูป X โดยลดให้ต่ำลง เท่ากับอัตราอากรขาเข้าของสินค้า X คือ 30% หรือลดลงให้ต่ำกว่าอัตราอากรขาเข้าที่เก็บจากสินค้า X จนถึงขั้นยกเลิกอากรก็ตาม ปรากฏว่าไม่ได้มีผลให้ต้นทุนการผลิตสินค้า X ในประเทศลดลงต่ำกว่าต้นทุนนำเข้าสินค้า X จากต่างประเทศ กล่าวคือ ต้นทุนการผลิตสินค้า X ในประเทศ ณ ระดับการผลิตปัจจุบัน กรณียกเลิกการเก็บอากรขาเข้าจากวัตถุดิบ Y จะเท่ากับ 55.47 บาทต่อหน่วย ในขณะที่ต้นทุนนำเข้าสินค้า X เป็น 52.15 บาทต่อหน่วย (ดูภาคผนวก จ. ตาราง จ-1 กรณี 2.2) แสดงว่า การที่ต้นทุนผลิตสินค้า X ในประเทศสูงกว่าต้นทุนนำเข้าสินค้า X จากต่างประเทศนั้นไม่ได้เกิดจากความไม่เป็นธรรมของโครงสร้างภาษีอากรตามที่อุตสาหกรรมร้องเรียนมา ดังนั้นถึงแม้ว่าการยกเลิกอกรขาเข้า จะทำให้ระดับอัตราความคุ้มครองที่แท้จริงเพิ่มขึ้นจาก 28% เป็น 33% (ภาคผนวก ง. ตาราง ง-1 กรณี 2.2) ก็ตาม แต่ก็ไม่อาจช่วยให้อุตสาหกรรมผลิตสินค้า X ในประเทศสามารถแข่งขันในด้านราคากับสินค้า X ที่นำเข้ามาจากต่างประเทศได้ ทั้งการลด หรือยกเลิกอกรขาเข้ายังเป็นวิธีที่ทำให้รัฐขาดรายได้อีกด้วย

ทางเลือกที่ 2 คือการตั้งกำแพงภาษีสินค้า X ที่นำเข้าเข้ามาในประเทศ โดยการพิจารณาปรับปรุงอัตราอากรขาเข้าสินค้า X ให้เพิ่มขึ้นจากอัตราเดิม (30%) เพื่อให้ต้นทุนการนำเข้าสินค้า X จากต่างประเทศสูงขึ้น เป็นการป้องกันการนำเข้าเข้ามาแข่งขันกับสินค้า X ที่ผลิตได้ในประเทศ ซึ่งปรากฏว่า ถ้าจะให้ต้นทุนนำเข้าสินค้า X สูงขึ้นจนอยู่ในระดับใกล้เคียงกับต้นทุนการผลิตในประเทศปัจจุบันนั้นจำเป็นต้องเพิ่มอัตราอากรขาเข้าสินค้า X ให้สูงขึ้นอย่างน้อยเป็น 40% ผลของการเพิ่มอัตราอากรขาเข้าสินค้า X ดังกล่าวจะทำให้ต้นทุนนำเข้าสินค้า X เป็น 56.11 บาท/หน่วย (ภาคผนวก ค. ตาราง ค.-2) ในขณะที่ต้นทุนผลิตในประเทศเป็น 57.43 บาท/หน่วย ซึ่งเห็นได้ว่าต้นทุนผลิตในประเทศยังสูงกว่าต้นทุนการนำเข้าอยู่เล็กน้อย ดังนั้นถ้าต้องการกีดกันการนำเข้าสินค้า X ให้มากยิ่งขึ้น ก็ต้องปรับอัตราอากรขาเข้าของสินค้า X ให้สูงขึ้น ผลจะกระทบต้นทุนนำเข้าสินค้า X ให้สูงขึ้นด้วย

ผลของทางเลือกที่ 2

การเพิ่มอัตราอากรขาเข้าสินค้า X เป็น 40% มีผลให้ระดับอัตราความคุ้มครองที่แท้จริงเพิ่มขึ้นจากเดิม 28% เป็น 43% (ภาคผนวก ง. ตาราง ง-1 กรณีที่ 2.3) และถ้าพิจารณาเพิ่มอัตราอากรขาเข้าสินค้า X ให้สูงขึ้นอีกก็ย่อมเป็นผลดีแก่อุตสาหกรรมผลิต X ในประเทศ ซึ่งเท่ากับเป็นการคุ้มครองผู้ผลิตภายในประเทศฝ่ายเดียว แต่รัฐจะต้องพิจารณาให้รอบคอบไปถึงผู้บริโภคด้วย เพราะเป็นผู้จะต้องได้รับความเดือดร้อนจากการที่ต้องซื้อของแพงมากขึ้นโดยเฉพาะอย่างยิ่ง การตั้งกำแพงภาษีสินค้า เข้าที่มีกำลังการผลิตในประเทศยังไม่เพียงพอต่อความต้องการภายในประเทศ จะทำให้ผู้บริโภคภายในประเทศเดือดร้อนมาก ทั้งยังก่อให้เกิดปัญหาการลักลอบนำสินค้าเข้าประเทศ เพิ่มขึ้นอีกด้วย เพราะโดยปกติแล้ว สินค้า X มีขนาดเล็ก ง่ายต่อการขนย้าย ทำให้ปัญหาการลักลอบนำเข้ามาในประเทศอยู่เสมอจึงเป็นผลให้รัฐขาดรายได้จากภาษีอากร ทั้งยังต้องเสียงบประมาณในการป้องกันและปราบปรามอีกด้วย จึงไม่สมควรเพิ่มอัตราอากรขาเข้าของสินค้า X จากพิกัดอัตรา เดิม

ทางเลือกที่ 3 การเพิ่มอัตราความคุ้มครองโดยการลดหรือยกเว้นภาษีการค้า ในฐานะผู้ผลิต คือเมื่อพิจารณาจากข้อมูลต่าง ๆ แล้ว เห็นว่าจำเป็นต้องเพิ่มอัตราความคุ้มครองแก่อุตสาหกรรมผลิตสินค้า X ในประเทศ เพื่อช่วย เหลือให้สามารถดำเนินการอยู่ได้ รัฐบาลอาจใช้วิธีการลดหรือยกเว้นภาษีการค้าในฐานะผู้ผลิต ให้แก่อุตสาหกรรมผลิตสินค้า X ในประเทศระยะหนึ่ง เป็นการลดภาระภาษีอากร ทำให้ไม่มีภาษีซ้อน ในขณะที่เดียวกันรัฐควรให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เข้าช่วยเหลือเพื่อหาสาเหตุและ เลื่อนทางแก้ปัญหาในการปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิต หาวิธีประหยัดโดยพยายามผลิตสินค้าให้มีต้นทุนต่อหน่วยต่ำสุด เช่น ผลิตให้มากที่สุด โดยมีของ เสียน้อยที่สุด และ เน้นในด้านคุณภาพของสินค้า ให้มากกว่าด้านราคา เพราะการผลิตสินค้าที่มีคุณภาพออกสู่ตลาด จะทำให้ อัตราการทำกำไรมีแนวโน้มสูงขึ้นตามไปด้วย และรัฐบาลตระหนักดีว่าการให้ความโอบอ้อม คุ้มครอง การดำเนินงานของอุตสาหกรรมที่ไม่มีประสิทธิภาพ นับเป็นความไม่เหมาะสมสำหรับส่วนรวมเป็นอย่างยิ่ง จึงไม่ควรให้ความคุ้มครองมากเกินไป สำหรับสินค้า X จนอุตสาหกรรมนี้สามารถดำเนินงานอยู่ได้โดย ไม่มีการปรับปรุงประสิทธิภาพ

ผลของทางเลือกที่ 3

การยกเลิกภาษีการค้า ในฐานะผู้ผลิตสินค้า X โดยไม่ปรับปรุงอัตราอากรขาเข้าแต่ประการใด จะมีผลให้ระดับอัตราความคุ้มครองของที่แท้จริง จากสูตร EPR วัดได้เท่ากับ 39% (ภาคผนวก ง. ตาราง ง.-1) ซึ่งจะให้ประโยชน์พอสมควรแก่อุตสาหกรรมนี้

เนื่องจากการให้ความช่วยเหลือคุ้มครองโดยวิธีการปรับปรุงอัตราอากรขาเข้าไม่ได้ เป็นการแก้ไข ปัญหาอย่างแท้จริงตามที่กล่าวมาแล้ว และโดยทั่วไปอุตสาหกรรมผลิตสินค้าขั้นกลางที่ใช้เป็นวัตถุดิบ ในอุตสาหกรรมอื่น ๆ มักจะมีระดับอัตราความคุ้มครองที่แท้จริงอยู่ระหว่าง 30% - 70% ซึ่งถือว่าเป็น ระดับปานกลาง¹ ดังนั้นอัตราความคุ้มครอง 39% สำหรับอุตสาหกรรมผลิตสินค้า X นี้ นับว่าเป็น อัตราที่เหมาะสม เพราะว่า เป็นอุตสาหกรรมที่เพิ่งเกิดใหม่ ยังขาดประสิทธิภาพในการผลิตจำเป็นต้องปรับปรุงแก้ไขให้ได้ในระยะที่ได้รับการยกเว้นภาษีการค้า หากให้ความคุ้มครองสูงมากไปจะไม่ เป็นการเร่งให้มีการพัฒนาตนเองในอันที่จะใช้ทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่จำกัดอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่ง เป็นเรื่องสำคัญของประเทศที่กำลังพัฒนา จะเห็นได้จากตาราง ง.-1 ในภาคผนวก ง. ว่าถ้า ให้ความคุ้มครองที่แท้จริงสูงถึง 68% นั้นอาจทำได้โดยวิธีการ ยกเลิกทั้งภาษีการค้าในฐานะผู้ผลิต พร้อม ๆ กันกับตั้งกำแพงภาษีสินค้า X นำเข้าสูงถึง 50% ซึ่งเป็นการจุมผู้ผลิตภายในประเทศมาก เกินไป จนขาดความรับผิดชอบที่ควรมีต่อผู้บริโภคภายในประเทศ และก่อให้เกิดปัญหาการลักลอบนำ สินค้า X เข้าประเทศมากยิ่งขึ้น

ความเห็นขั้นสุดท้าย

สมควรให้อุตสาหกรรมผลิตสินค้า X ในประเทศได้รับการยกเว้นภาษีการค้าในฐานะ ผู้ผลิต 7.7% สำหรับช่วงเวลาหนึ่ง เพื่อช่วยลดภาระภาษีอากรในระยะที่ต้องแสวงหากลยุทธ์ใน การปรับปรุงประสิทธิภาพในการผลิต โดยไม่มีการปรับปรุงพิกัดอัตราอากรขาเข้าของสินค้า Y และสินค้า X แต่อย่างใด เพราะปัญหาของอุตสาหกรรมผลิตสินค้า X ในประเทศไม่อาจแก้ไขได้ ด้วยการปรับปรุงพิกัดอัตราศุลกากร

ตัวอย่างที่ 2

ตัวอย่างต่อไปนี้จะแสดงให้เห็นถึงการพิจารณาให้ความคุ้มครองแก่อุตสาหกรรมที่ผลิตสินค้า ขั้นสุดท้าย (Final Goods) ภายในประเทศ โดยที่การผลิตสินค้านั้น ต้องใช้วัตถุดิบหลายชนิด ทั้งที่เป็นวัตถุดิบต่างประเทศและวัตถุดิบในประเทศ

¹ ดร. ณรงค์ชัย อัครเศรณี และส่วนวิจัยและวางแผน, บริษัทเงินทุนอุตสาหกรรม แห่งประเทศไทย, การพัฒนาอุตสาหกรรมในประเทศไทย (กรุงเทพฯ: สภาพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติ 2523), หน้า 35.

ผู้ร้องเรียน บริษัท ก. ผู้ผลิตยางนอกชนิดอัดลม ภายในประเทศ (ลุ่มมิติปีที่ร้องเรียนคือ ปีพ.ศ. ท)

ข้อร้องเรียน ขอให้พิจารณา ขึ้นอัตราอากรขาเข้าของยางนอกชนิดอัดลมที่นำเข้ามาในประเทศ
เหตุผลประกอบข้อร้องเรียน โดยที่ในปัจจุบันมีผู้ประกอบการผลิตยางนอกชนิดอัดลมภายในประเทศ
 หลายราย แต่เนื่องจาก อัตราอากรขาเข้าที่ เรียก เก็บจากยางนอกชนิดอัดลม ยังอยู่ในระดับต่ำ
 จึงทำให้มีการนำยางนอกชนิดอัดลมจากต่างประเทศ เข้ามาขายแข่งขันกับผลิตภัณฑ์ของผู้ผลิตในประเทศ
 อีกทั้งราคาขายที่ นำเข้าก็อยู่ในระดับต่ำกว่าต้นทุนการผลิตในประเทศอีกด้วย เป็นผลให้ผู้ผลิตใน
 ประเทศประสบปัญหาการขาดทุนมาโดยตลอด ดังนั้น เพื่อเป็นการคุ้มครองผู้ผลิตภายในประเทศ
 จึงขอให้พิจารณาขึ้นอัตราอากรขาเข้าของยางนอกชนิดอัดลม

ข้อเท็จจริง

1. ปัจจุบันมีผู้ประกอบการผลิตยางนอกชนิดอัดลม ภายในประเทศ จำนวน 10 ราย
 แต่มี 3 ราย เท่านั้นที่เป็นผู้ผลิตรายใหญ่และ เป็นผู้นำในการตลาด โดยมีส่วนแบ่งในการตลาดถึง
 ร้อยละ 80 มีกำลังการผลิตเต็มที่รวมกัน (Full Capacity) 2.5 ล้านเส้นต่อปี และในปี พ.ศ.
 ท-1 สามารถผลิตได้ประมาณ 1.026 ล้าน เส้น หรือคิดเป็น 40% ของกำลังการผลิตเต็มที่ (ดู
 ตาราง 4-8 ประกอบ) การจ้างงานมีประมาณ 1,200 คน

2. จากการศึกษ พบว่า ยางที่ผลิตในประเทศส่วนใหญ่ เป็นยางนอกชนิดอัดลมที่ใช้
 กับรถยนต์นั่งและรถบรรทุกคือคิดเป็น 83% ของยางนอกชนิดอัดลมที่ผลิตได้ทั้งหมด นอกนั้นประมาณ
 17% เป็นยางนอกชนิดอัดลมที่ใช้กับอุตสาหกรรมต่าง ๆ เช่น รถแทรกเตอร์ (ดูตาราง 4-9)
 ฉะนั้นจึงต้องพิจารณาแยกตามประ เภทยางที่ผลิตได้ เป็นส่วนใหญ่ และยางที่ผลิตได้เป็นส่วนน้อย
 หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งว่า แยกพิจารณา เป็นประ เภทยางรถยนต์นั่งและรถบรรทุก กับยางรถยนต์ที่ใช้
 ในงานอุตสาหกรรม

3. ปริมาณการผลิตยางนอกชนิดอัดลมในประเทศ เมื่อเทียบกับความต้องการยางนอก
 ชนิดอัดลมภายในประเทศมีแนวโน้มลดลง จาก 88.15% ในปี พ.ศ. ท-5 เหลือ 82.86% ในปี
 พ.ศ. ท-1 (ดูตารางที่ 4-10 ประกอบ) ทำให้ปริมาณการนำเข้า มีแนวโน้มสูงขึ้น (ดูตาราง
 4-11)

ตาราง 4-8

แสดงกำลังผลิต และปริมาณการผลิตยางนอกชนิดอัดลมภายในประเทศ

หน่วย : เส้น

ปี พ.ศ.	กำลังผลิต	ปริมาณการผลิต	คิดเป็นร้อยละ
ท-5	2,370,000	900,600	38
ท-4	2,397,000	982,770	41
ท-3	2,540,000	938,800	37
ท-2	2,540,000	1,092,200	43
ท-1	2,567,000	1,026,800	40

ที่มา: กรมศุลกากร

ตาราง 4-9

แสดงปริมาณการผลิตยางนอกชนิดอัดลมภายในประเทศ แยกตามประเภทของยางที่ใช้กับบนถนน

และรถที่ใช้ในงานอุตสาหกรรม

หน่วย : เส้น

ปี พ.ศ.	ปริมาณการผลิตรวม		ปริมาณการผลิตยางรถยนต์นั่งและรถบรรทุก		ปริมาณการผลิตยางรถที่ใช้ในงานอุตสาหกรรม	
	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%
ท-5	900,600	100	764,088	85	136,512	15
ท-4	982,770	100	776,388	79	206,382	21
ท-3	938,800	100	789,432	84	149,368	16
ท-2	1,092,200	100	906,526	83	185,674	17
ท-1	1,026,800	100	872,780	85	154,020	15
เฉลี่ยปีละ		100%		83%		17%

ที่มา: กรมศุลกากร

ตาราง 4-10

แสดงปริมาณความต้องการยางนอกชนิดอิตาลีในประเทศไทย

หน่วย : เส้น

ปี พ.ศ.	ปริมาณการผลิต	ปริมาณการนำเข้า	ปริมาณการส่งออก	ปริมาณความต้องการภายในประเทศ	ปริมาณการผลิตเทียบกับปริมาณความต้องการ
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)=(2)+(3)-(4)	(2)÷(5)
ท-5	900,600	179,602	58,552	1,021,650	88.15%
ท-4	982,770	202,375	18,436	1,166,719	84.23%
ท-3	938,800	265,827	15,368	1,189,259	78.94%
ท-2	1,092,200	192,039	17,506	1,266,733	82.22%
ท-1	1,026,800	222,096	9,668	1,239,228	82.86%

ที่มา: กรมศุลกากร

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตาราง 4-11

แสดงปริมาณความต้องการยางนอกชนิดอัดลมภายในประเทศ แยกตามประเภทของยาง

หน่วย : เส้น

ปี พ.ศ.	ปริมาณยางรถยนต์นั่งและรถบรรทุก				ปริมาณยางรถใช้งานอุตสาหกรรม				ปริมาณความต้องการรวม 4 + 8
	1	2	3	4=1+2-3 ความต้องการ ภายในประเทศ	5	6	7	8=5+6-7 ความต้องการ ในประเทศ	
	ผลิต	นำเข้า	ส่งออก		ผลิต	นำเข้า	ส่งออก		
ท-5	764,088	94,873	57,542	801,419	136,572	84,729	1,010	220,231	1,021,650
ท-4	776,388	107,981	15,168	869,201	206,382	94,394	3,258	297,518	1,166,719
ท-3	789,432	168,196	12,539	945,089	149,368	97,631	2,829	244,170	1,189,259
ท-2	906,526	88,206	16,229	978,503	185,674	103,833	1,277	288,230	1,266,733
ท-1	872,780	126,945	8,811	990,914	154,020	95,151	857	248,314	1,239,228

ที่มา: กรมศุลกากร

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

4. ปริมาณการผลิต ณ ระดับการผลิตเต็มที่ของยางรถยนต์นั่งและรถบรรทุกโดยล้ารมีเพียงพอกับความต้องการภายในประเทศ อีกทั้งยังมีปริมาณ เหลือพอที่จะส่งออกไปขายต่างประเทศได้ด้วย อย่างไรก็ตาม แม้กำลังการผลิตภายในประเทศ จะมีเกินความต้องการ และผลผลิตส่วนหนึ่งยังสามารถส่งออกไปต่างประเทศได้ก็ตาม แต่การนำยางรถยนต์ประเภทนี้ เข้ามาจากต่างประเทศก็ยังคงมีอยู่และแนวโน้มของมูลค่าการนำเข้าก็เพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ด้วยทั้งนี้เพราะผู้ซบซึรถยนต์ภายในประเทศยังมีความนิยมยางรถยนต์จากต่างประเทศอยู่มาก นอกจากนี้ในบางช่วงที่ประเทศผู้ส่งยางรถยนต์ออก มีสินค้าค้างสต็อกมาก ๆ ก็จะมีระบายสินค้าเข้ามาท่วมตลาดภายในประเทศอีกด้วย อีกประการหนึ่ง อัตราภาษีขาเข้าของยางรถยนต์ไม่สูงพอที่จะสกัดกั้นการท่วมตลาดได้จึงทำให้การนำเข้ายังมีปริมาณสูง ทั้ง ๆ ที่น่าจะลดลงได้

สำหรับยางรถใช้งานอุตสาหกรรมนั้น มีปริมาณการผลิต ณ กำลังการผลิตเต็มที่ยังไม่เพียงพอ กับความต้องการภายในประเทศ จึงยังต้องพึ่งการนำเข้าจากต่างประเทศ (ดูตาราง 4-12 ประกอบ)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตาราง 4-12

แสดงกำลังการผลิตและความต้องการภายนอกชนิดอัดลมที่ใช้กับยานพาหนะแต่ละประเภท ในปี พ.ศ.ท.

หน่วย : เล็น

ประเภทของยาง	กำลังการผลิต				กำลังการผลิตรวม	ความต้องการ	กำลังการผลิตมากกว่า (น้อยกว่า) ความต้องการในประเทศ
	บริษัท ก.	บริษัท ข.	บริษัท ค.	บริษัท ง.			
1. ยางนอกรถยนต์นั่ง	175,000	603,000	145,000	532,000	1,455,000	991,409	463,591
2. ยางนอกรถบรรทุกโดยสสาร	124,631	138,772	103,741	452,122	819,266	148,142	671,124
3. ยางนอกรถแทรกเตอร์ล้อหน้า-หลัง	6,579	24,124	10,966	2,193	43,862	125,150	(81,288)
4. ยางนอกรถใช้ในงานอุตสาหกรรม	146,854	61,189	24,475	12,238	244,756	403,262	(158,506)
	453,064	827,085	284,182	998,533	2,562,884	1,667,963	

ที่มา: กรมศุลกากร

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

5. ประเภทพิภตที่เกี่ยวข้อ¹ กับสินค้าตามตัวอย่างนี้ คือ ยางนอกชนิดอัดลมของรถยนต์ประเภท 40.11 ก(3) ตามพิภตอัตราค่าการ

ตาราง 4-13

แสดงประเภทพิภต อัตราอากรขาเข้า อัตราค่าโรมาตรฐาน อัตราภาษีการค่าของสินค้ายางนอกชนิดอัดลม

	อัตราอากรค่าการ			อัตราค่าโรมาตรฐาน	อัตราภาษีการค่า
	ตามราคา ร้อยละ	ตามลภาพ			
		หน่วย	หน่วยละ (บาท)		
40.11 ยางตัน ยางนอก ยางใน และแผ่นยางรองยางใน สำหรับใช้กับวงล้อทุกชนิด					
ก. ยางนอกชนิดอัดลม					
(1) สำหรับใช้กับของตาม					
ประเภทที่ 84.09					
ประเภทที่ 84.22					
ประเภทที่ 84.23 หรือ					
ประเภทที่ 87.01	5	-	-	11.5	7.0
(2) สำหรับใช้กับของประ-					
เภทที่ 87.10	10	-	-	11.5	7.0
(3) อื่น ๆ	15	-	-	11.5	7.0
ข. ยางตัน	15	ก.ก.	3.00	11.5	7.0
ค. อื่น ๆ	30	ก.ก.	1.00	11.5	7.0

¹ ดูรายละเอียดในภาคผนวก จ.

6. ต้นทุนการผลิตสินค้าต่างๆ ในประเทศ เนื่องจากผู้ผลิตต่างๆ ในประเทศผลิตสินค้า
 ยางหลายประเภทและหลายชนิด ในที่นี้จึงพิจารณา เฉพาะต้นทุนการผลิตยางนอกชนิดอัดลมที่ใช้กับ
 รถยนต์นั่ง และรถบรรทุกโดยล้าร ขนาดที่ผลิตและขายได้มากที่สุด ซึ่งสมมุติว่าเป็นยางขนาด Z
 ตามตาราง 4-14

ตาราง 4-14

แสดงต้นทุนการผลิตยางนอกชนิดอัดลมขนาด Z

หน่วย : บาท/เส้น

รายการ	ต้นทุนการผลิต		
	ณ ระดับการผลิตปัจจุบัน	ณ ระดับการ-	ผลิตเต็มที่
ค่าวัตถุดิบต่างประเทศ			
นำเข้ามาในราคา CIF (ดูรายละเอียดในตาราง 4-16)	695.41		
ภาระภาษีทั้งสิ้น ¹	108.56		
ค่าใช้จ่ายในการออกของ (2% ของราคา(IF))	13.91	817.88	
ค่าวัตถุดิบในประเทศ		312.00	
รวมค่าวัตถุดิบทั้งหมด		1,129.88	1,129.88
ค่าใช้จ่ายในการผลิต			
ค่าแรงงานทางตรง	57.45		
ค่าแรงงานทางอ้อม	52.11		
ค่าใช้จ่ายในโรงงานอื่น ๆ	192.35	301.91	205.73 ²
ต้นทุน ณ โรงงาน		1,431.79	1,135.61

(หมายเหตุ : ราคาขายยางนอกชนิดอัดลมขนาด Z ประมาณ 1,400 บาท/เส้น)

ที่มา : กรมศุลกากร

¹ ดูรายละเอียดการคำนวณ ในภาคผนวก ก. ตาราง ก-3

² ณ ระดับการผลิตเต็มที่ ค่าใช้จ่ายโรงงานอื่น ๆ ต่อหน่วยจึงลดลงไป ประมาณ 50%

เนื่องจากปัจจุบันปริมาณการผลิตมีเพียง 40% ของกำลังการผลิตเต็มที่

7. ต้นทุนนำเข้าของยางนอกชนิดอัดลม ขนาด Z

ตาราง 4-15

ต้นทุนนำเข้าของยางนอกชนิดอัดลม ขนาด Z ถ้ามีการปรับระดับอัตราอากรขาเข้า

สินค้ายางนอกชนิดอัดลม ขนาด Z	อัตราอากรขาเข้าของยางนอกชนิดอัดลม		
	(ปัจจุบัน) 15%	ถ้าเป็น 30%	ถ้าเป็น 40%
ราคานำเข้า CIF.	1,053.50	1,053.50	1,053.50
ภาระภาษีอากรทั้งสิ้น ¹	260.36	431.27	545.49
ค่าใช้จ่ายในการออกของ (2% ของราคา CIF)	21.07	21.07	21.07
ราคาต้นทุนการนำเข้า	1,334.93	1,505.84	1,620.06

ที่มา: กรมศุลกากร

8. โครงสร้างภาษีอากรของอุตสาหกรรมผลิตยางนอกชนิดอัดลมในประเทศ

ตามตาราง 4-16

9. ข้อมูลทางบัญชี แสดงผลการดำเนินงาน และฐานะการเงิน 3 งวดปีบัญชีของบริษัท

ก. ผู้ร้องเรียนและบริษัทผู้ผลิตรายอื่น ๆ ในอุตสาหกรรมประเภทเดียวกัน ซึ่งเป็นผู้นำในการตลาด (ตามตาราง 4-17, 4-18 และ 4-19) โดยสันมุติว่าปีขอความคุ้มครองคือ ปี พ.ศ. ๓

¹ ดูรายละเอียดการคำนวณในภาคผนวก ก. ตาราง ก-4

ตาราง 4-16

แสดงโครงสร้างภาษีอากรของอุตสาหกรรม ผลิตภัณฑ์นอกชนิดอัดลม

รายการ	(1) มูลค่าวัตถุดิบ (เฉพาะขนาด Z) ต่อหน่วย ราคา CIF (บาท)	(2) อัตราล้วนการใช้อัด วัตถุดิบแต่ละราย- การ (เฉพาะขนาด Z) เปรียบกับมูลค่า วัตถุดิบทั้งสิ้น	(3) ประเภทที่ เกิด	(4) อัตราอากร ขาเข้า	(5) ภาษีการค้า	(6) อัตราภาษี ขาเข้าทั้งสิน ¹
วัตถุดิบต่างประเทศ						
Synthetic rubber	45.41	4.51%	40.02	15%	1.65%	17%
Dipped cord	454.13	45.08%	51.04	15%	1.65%	17%
Carbon black and other	195.87	19.44%	28.03	10%	1.65%	12%
รวมวัตถุดิบต่างประเทศ	695.41	69.03%				
วัตถุดิบในประเทศ						
Natural rubber	171.60	17.03%	40.01	Free	1.65%	2%
Zinc Oxide	56.16	5.57%	28.19	10%	1.65%	12%
Other	84.24	8.37%	-	10%	1.65%	12%
รวมวัตถุดิบในประเทศ	312.00	30.97%				
รวมวัตถุดิบทั้งสิ้น	1,007.41	100%				
ผลิตภัณฑ์สำเร็จรูป						
ยางนอกชนิดอัดลมที่ขนาด Z ที่ใช้กับรถยนต์นั่ง และรถบรรทุกโดยสาร			40.11ก. (3)	15%	7.7%	25%

¹ กรณี วัตถุดิบต่างประเทศ ดูรายละเอียดการคำนวณในภาคผนวก ข. ตาราง ข-4

กรณี วัตถุดิบในประเทศ ดูรายละเอียดการคำนวณในภาคผนวก ข. ตาราง ข.-5

กรณี ผลิตภัณฑ์สำเร็จรูป ดูรายละเอียดการคำนวณในภาคผนวก ข. ตาราง ข.-2

9. ข้อมูลทางบัญชี แสดงผลการดำเนินงาน และฐานะการเงิน 3 งวดบัญชีของบริษัท ก. ผู้ร้อง เรือนและบริษัทผู้ผลิตรายอื่น ๆ ในอุตสาหกรรมประเภทเดียวกัน ซึ่งเป็นผู้นำในการตลาด (ตาราง 4-17, 4-18 และ 4-19) โดยลุ่มม่ว่าปีของความคุ้มครองคือ ปี พ.ศ.ท

ตาราง 4-17

ข้อมูลทางบัญชีแสดงผลการดำเนินงานและฐานะการเงินประจำปี พ.ศ.ท-3

หน่วยเงินตรา : 1,000 บาท

รายการ	ผู้ผลิต ก. (ผู้ร้อง เรือน)	ผู้ผลิตรายอื่นที่เป็นอุตสาหกรรมประเภทเดียวกัน			รวม ก+ข+ค+ง
		ข.	ค.	ง.	
ผลการดำเนินงาน					
รายได้จากการขาย	105,123	349,554	311,676	378,101	1,144,454
กำไร (ขาดทุน) สุทธิ	(3,987)	(5,211)	(1,714)	(4,789)	(12,273)
จำนวนหุ้นที่ออกจำหน่าย (หุ้น)	470,000	500,000	320,000	600,000	1,890,000
กำไร (ขาดทุน) สุทธิต่อหุ้น (Earning Per Share)	(8.48)	(10.42)	5.36	(7.98)	(6.49)
กำไร (ขาดทุน) สุทธิ เป็นร้อยละต่อยอดขาย	-3.79%	-1.49%	0.55%	-1.27%	-1.07%
ฐานะการเงิน					
สินทรัพย์หมุนเวียน	112,044	190,287	94,803	195,211	592,345
หัก หนี้สินหมุนเวียน	168,196	258,040	91,038	235,953	753,227
เงินทุนหมุนเวียน	(56,152)	(67,753)	3,765	(40,742)	(160,882)
บวก สินทรัพย์ถาวร	93,897	114,526	40,815	105,749	354,987
สินทรัพย์อื่น	13,805	8,593	3,409	8,482	34,289
หัก หนี้สินอื่น	6,214	9,946	8,512	5,428	30,100
ส่วนของผู้ถือหุ้น	45,336	45,420	39,477	68,061	198,294
มูลค่าหุ้นต่อหุ้น (Book Value per Share)	96.46	90.84	123.37	113.44	104.92
ทุนจดทะเบียน (มูลค่าหุ้นละ 100)	47,000	50,000	32,000	60,000	189,000
ทรัพย์สินทั้งสิ้น	219,746	313,406	139,027	309,442	981,621

ที่มา: กรมศุลกากร

ตาราง 4-18

ข้อมูลทางบัญชีแสดงผลการดำเนินงานและฐานะการเงินประจำปี พ.ศ.ท-2

หน่วยเงินตรา : 1,000 บาท

รายการ	ก. ผู้ร้องเรียน	ผู้ผลิอื่นที่เป็นอุตสาหกรรมประเภทเดียวกัน			รวม ก+ข+ค+ง
		ข.	ค.	ง.	
ผลการดำเนินงาน					
รายได้จากการขาย	142,774	401,302	309,414	342,881	1,196,371
กำไร (ขาดทุน) สุทธิ	(5,900)	(7,352)	999	(1,774)	(10,479)
จำนวนหุ้นที่ออกจำหน่าย	470,000	500,000	320,000	600,000	1,890,000
กำไร (ขาดทุน) สุทธิต่อหุ้น	(12.55)	(14.70)	3.12	2.96	5.54
กำไร (ขาดทุน) สุทธิ เป็นร้อยละต่อยอดขาย	-4.13%	-1.83%	0.32%	0.52%	-0.88%
ฐานะการเงิน					
สินทรัพย์หมุนเวียน	112,648	187,085	97,613	210,671	608,017
หัก หนี้สินหมุนเวียน	157,510	261,140	92,367	239,735	750,752
เงินทุนหมุนเวียน	(44,862)	(74,055)	5,246	(29,064)	(142,735)
บวก สินทรัพย์ถาวร	87,695	110,217	39,082	98,920	335,914
สินทรัพย์อื่น	9,426	7,324	3,194	7,994	27,938
หัก หนี้สินอื่น	12,823	5,422	7,046	8,015	33,306
ส่วนของผู้ถือหุ้น	39,436	38,068	40,476	69,835	187,811
มูลค่าหุ้นต่อหุ้น (Book Value Per Share)	83.91	76.13	126.46	116.39	99.37
ทุนจดทะเบียน (มูลค่าหุ้นละ 100)	47,000	50,000	32,000	60,000	189,000
ทรัพย์สินทั้งสิ้น	209,769	304,626	139,889	317,585	971,869

ที่มา: กรมศุลกากร

ตาราง 4-19

ข้อมูลทางบัญชีแสดงผลการดำเนินงานและฐานะการเงินประจำปี พ.ศ.ท-1

หน่วยเงินตรา: 1,000 บาท

รายการ	ก. ผู้ร้องเรียน	ผู้ผลิตรายอื่นที่เป็นอุตสาหกรรมประเภทเดียวกัน			รวม ก+ข+ค+ง
		ข.	ค.	ง.	
ผลการดำเนินงาน					
รายได้จากการขาย	157,421	407,444	314,567	421,382	1,300,814
กำไร (ขาดทุน) สุทธิ	(7,526)	(6,217)	1,042	5,621	(7,080)
จำนวนหุ้นที่ออกจำหน่าย	470,000	500,000	320,000	600,000	1,890,000
กำไร (ขาดทุน) สุทธิต่อหุ้น	(16.01)	(12.43)	3.26	9.37	(3.75)
กำไร (ขาดทุน) สุทธิ เป็นร้อยละต่อยอดขาย	-4.78%	-1.53%	0.33%	1.33%	-0.54%
ฐานะการเงิน					
สินทรัพย์หมุนเวียน	93,410	191,225	100,613	215,185	600,433
<u>หัก</u> หนี้สินหมุนเวียน	129,736	259,633	95,945	237,115	722,429
เงินทุนหมุนเวียน	(36,326)	(68,408)	4,668	(21,930)	(121,996)
<u>บวก</u> สินทรัพย์ถาวร	82,654	99,526	39,646	97,212	319,038
สินทรัพย์อื่น	8,927	6,825	3,059	7,864	26,675
<u>หัก</u> หนี้สินอื่น	23,345	6,092	5,855	7,690	42,982
ส่วนของผู้ถือหุ้น	31,910	31,851	41,518	75,456	180,735
มูลค่าหุ้นต่อหุ้น (บาท)	67.89	63.70	129.74	125.76	95.63
ทุนจดทะเบียน (มูลค่าหุ้นละ 100 บาท)	47,000	50,000	32,000	60,000	189,000
ทรัพย์สินทั้งสิ้น	184,991	297,576	143,318	320,261	946,146

ที่มา: กรมศุลกากร

การพิจารณา เพื่อให้ความคุ้มครองแก่อุตสาหกรรมผลิตยางนอกชนิดอัดลมที่ผลิตใน
ประเทศ โดยวิธีวิเคราะห์ในเชิงปริมาณจากข้อมูลทางบัญชีนั้น จะต้องทำการพิสูจน์ข้อมูลทางบัญชี
ที่ได้รับมา ในทำนองเดียวกันกับกรณีตัวอย่างที่ 1 เพื่อให้มีความมั่นใจว่าเป็นข้อมูลที่เชื่อถือได้
การวิเคราะห์ข้อมูลทางบัญชีในตัวอย่างนี้ เป็นการวิเคราะห์โดยวิธีอัตราส่วน และการพิจารณา
แนวโน้มของอัตราส่วนที่ได้ของงวดเวลาบัญชี 3 ปี ซึ่งการเปรียบเทียบโดยทั่วไปควรวัดระยะเวลา
อย่างน้อย 3 งวดปีบัญชี ผลการวิเคราะห์ปรากฏในตาราง 4-20

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตาราง 4-20

แสดงการวิเคราะห์สถานะสภาพด้านต่าง ๆ โดยทั่วไป ของอุตสาหกรรมผู้ผลิตต่างๆ ภายในประเทศ โดยใช้ข้อมูลทางบัญชีในตาราง 4-17, 4-18 และ 4-19

(เล่มสมุดปีที่ขอความคุ้มครอง คือ ปี พ.ศ.ท)

อัตราส่วนจากข้อมูลทางบัญชี	ที่มา	ปี พ.ศ.					
		ท-3		ท-2		ท-1	
		ก.	เฉลี่ยจากผู้ผลิต ก. ย. ค. ง.	ก.	เฉลี่ยจากผู้ผลิต ก. ย. ค. ง.	ก.	เฉลี่ยจากผู้ผลิต ก. ย. ค. ง.
1. Efficiency							
1.1 Asset Turnover Rate	ขาย/สินทรัพย์	47.84%	116.59%	68.06%	123.10%	85.10%	137.49%
1.2 Rate of Return on Investment	กำไรสุทธิ/สินทรัพย์	-1.81%	-1.25%	-2.58%	-.936%	-4.33%	-.80%
1.3 Rate Profit Margin on Sale	กำไรสุทธิ/ขาย	-3.79%	-1.07%	-4.13%	-0.88%	-4.78%	-0.54%
2. Stability							
2.1 Debt Ratio	หนี้สินรวม/สินทรัพย์รวม	79.37%	79.80%	81.20%	80.68%	82.75%	80.90%
2.2 Current Ratio	สินทรัพย์หมุนเวียน/หนี้สินหมุนเวียน	0.67	.79	.72	.81	.72	.83
3. Distribution							
3.1 Earning per share	กำไรสุทธิ/จำนวนหุ้นสามัญ	-8.48	-6.49	-12.55	-5.54	-16.01	-3.75
3.2 Value Added	1- วัตถุประสงค์ที่ใช้ในการผลิต ต้นทุน ณ โรงงาน			30%			
4. Growth							
4.1 Price Earning Ratio	ราคาตลาด ณ วันสิ้นงวด/ กำไรต่อหุ้น	-	-	-	-	-	-
4.2 Dividend-Pay out Ratio	เงินปันผลของหุ้นสามัญ/ กำไรส่วนของผู้ถือหุ้นสามัญ	-	-	-	-	-	-
4.3 Book Value per Share	ส่วนของผู้ถือหุ้น/จำนวนหุ้น ที่ออกจำหน่าย	96.46%	104.92%	83.91%	99.37%	67.89%	95.63%

การตีความจากตาราง 4-20

1. การพิจารณาประสิทธิภาพในการบริหาร (Efficiency) ซึ่งวิเคราะห์ได้จากอัตราส่วนต่าง ๆ ดังนี้ จากอัตราส่วนระหว่างยอดขายกับสินทรัพย์ของบริษัท ก. ผู้ผลิตสินค้าภายนอกชนิดอัดลม ผู้ร้องเรียนเพียงรายเดียว และของผู้ผลิตหลายรายในอุตสาหกรรมประเภทเดียวกันนี้โดยเฉลี่ย ต่างก็มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ คือจาก 47.84% เป็น 68.06% และ 85.10% ตามลำดับ สำหรับบริษัท ก. และจาก 116.59% เป็น 123.10% และ 137.49% สำหรับอุตสาหกรรมผลิตยางนอกชนิดอัดลมโดยเฉลี่ย แสดงว่าเป็นอุตสาหกรรมที่มีอัตราการหมุนของสินทรัพย์ที่ดีเพราะมีการลงทุนในสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดรายได้เพิ่มมากขึ้น แต่สินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดรายได้จากการขายเพิ่มขึ้นนั้น กลับไม่ได้สร้างผลกำไรให้เพิ่มมากขึ้นตามไปด้วย จะเห็นได้ว่าอัตราส่วนระหว่างกำไรสุทธิกับสินทรัพย์กลับมีผลตอบแทนจากการลงทุนติดลบมากยิ่งขึ้นทุกปีสำหรับผู้ผลิต ก. ราย เดียว คือ จาก -1.81% เป็น -2.58% และ -4.33% เป็นลำดับ และ เมื่อพิจารณาทั้งอุตสาหกรรมโดยเฉลี่ยแล้ว ผลตอบแทนจากการลงทุนที่ติดลบนั้น กลับติดลบน้อยลงเรื่อย ๆ คือ จาก -1.25% เป็น -0.96% และ -0.8% ทั้งนี้ เพราะผู้ผลิตบางรายในอุตสาหกรรมนี้แก้ปัญหาการขาดทุนให้กลับเป็นกำไรได้บ้าง (ดูตาราง 4-17, 4-18, 4-19 ประกอบ) ซึ่งมีอัตราส่วนที่วิเคราะห์แล้ว ให้ผลที่สอดคล้องกัน คือ อัตราส่วนกำไรสุทธิต่อยอดขาย ของผู้ผลิตได้แสดงผลขาดทุน เมื่อคิด เป็นร้อยละของยอดขาย เพิ่มขึ้นทุกปี คือ จาก -3.79% เป็น -4.13% และ -4.78% ตามลำดับ ในขณะที่เดียวกันอัตราส่วนกำไรสุทธิต่อยอดขาย ของทั้งอุตสาหกรรมโดยเฉลี่ย กลับแสดงผลขาดทุนต่อยอดขาย ในอัตราที่ลดลง คือจาก -1.07% เป็น -0.88% และ 0.54% ตามลำดับ นั่นคือมีข้อสรุปได้ว่าผลขาดทุนไม่ได้ เกิดขึ้นกับผู้ผลิตยางนอกชนิดอัดลมในประเทศทุกรายไป ในกรณีนี้ ผู้ผลิต ก. ประสบผลการดำเนินงานขาดทุนเพิ่มขึ้นทุกปี เป็นเรื่อง que ผู้บริหารจะต้องหาหนทางปรับปรุงประสิทธิภาพในการจัดการเพื่อลดผลขาดทุนให้น้อยลงให้ดีขึ้น

2. การวิเคราะห์ในด้านเสถียรภาพทางการเงิน (Stability) จากอัตราส่วนต่างๆดังนี้ จาก อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวมของผู้ผลิต ก. และของผู้ผลิตหลายรายในอุตสาหกรรมนี้โดยเฉลี่ย มีแนวโน้มสูงขึ้นทุกปี คือสำหรับผู้ผลิต ก. จาก 79.37% เป็น 81.20% และ 82.75% และของผู้ผลิตหลายรายโดยเฉลี่ยจาก 79.80% เป็น 80.68% และ 80.90% แสดงให้เห็นว่าโครงสร้างของเงินทุน ส่วนใหญ่มาจากแหล่ง เงินทุนภายนอกและมีแนวโน้มที่แสวงหาเงินทุนจากแหล่งภายนอกเพิ่มขึ้นและหนี้สินส่วนใหญ่ เป็นหนี้สินระยะสั้น ดูจากตาราง 4-17, 4-18, 4-19 ฉะนั้นจึงต้อง

พิจารณาความสามารถในการชำระหนี้สินระยะสั้นนี้ว่า มีความคล่องตัวในการชำระหนี้เพียงใด จาก Current Ratio ที่ต่ำกว่า 1 ทั้งของผู้ผลิตรายเดี่ยว และผู้ผลิตหลายรายเฉลี่ย แสดงว่า สัมรรถภาพในการชำระหนี้สินระยะสั้นยังไม่ค่อยน่าพอใจ แต่การที่แนวโน้มของ Current Ratio สูงขึ้นทุกปี เป็นสิ่งที่ดี คือสำหรับผู้ผลิต ก. จาก 0.67 เป็น 0.72 และ 0.72 สำหรับผู้ผลิตหลายรายเฉลี่ยจาก 0.79 เป็น 0.81 และ 0.83 ตามลำดับ แสดงว่าทั้งผู้ผลิต ก. และผู้ผลิตหลายรายในอุตสาหกรรมต่างๆ ขาดเงินทุนหมุนเวียนและกำลังใช้ความพยายามที่จะสร้างความปลอดภัยแก่เจ้าหนี้ให้มากขึ้น อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนจึงมีแนวโน้มสูงขึ้น แต่ในอัตราที่น้อยมาก ทั้งนี้ เพราะสินค้าส่วนใหญ่ที่ผลิตและขายได้มาก มีต้นทุนผลิตปัจจุบันสูงกว่าราคาขาย กล่าวคือ ราคาขายเฉลี่ยละ 1,400 บาท ในขณะที่ต้นทุนผลิตเฉลี่ยละ 1,431.79 บาท (ตาราง 4-14)

3. การกระจายรายได้ (Distribution) การพิจารณาความสามารถในการกระจายรายได้จากอัตราส่วนกำไรสุทธิต่อจำนวนหุ้นสามัญของผู้ผลิต ก. ซึ่งติดลบมากขึ้นทุกปี คือจาก -8.48% เป็น -12.55% และ -16.01% ตามลำดับ แสดงว่าเป็นกิจการที่ไม่สามารถสร้างผลตอบแทนให้แก่ผู้ลงทุน เนื่องจากประสพผลขาดทุนมากขึ้นทุกปี แต่ในขณะเดียวกัน Earning Per Share ของผู้ผลิตหลายรายเฉลี่ยแล้วติดลบลดลง เรื่อย ๆ คือจาก -6.49% เป็น -5.54% และ -3.75% แสดงว่า มีผู้ผลิตบางรายปรับปรุงประสิทธิภาพในการจัดการให้ดีขึ้นได้บ้าง ซึ่งสอดคล้องกับการวิเคราะห์ในด้านประสิทธิภาพดัง ที่กล่าวมาแล้ว ทำให้เห็นว่า แม้ปัจจุบันการกระจายรายได้ของอุตสาหกรรมนี้ยังไม่อยู่ในขั้นน่าพอใจ แต่ก็กำลังพยายามที่จะสร้างความสามารถในการกระจายรายได้ให้ดีขึ้น อย่างไรก็ตาม อุตสาหกรรมผลิตต่างๆ ในประเทศเป็นอุตสาหกรรมที่สร้างภาวะการจ้างงานทำได้มาก เนื่องจากมีการจ่ายค่าตอบแทนแรงงาน ให้แก่พนักงานมากกว่า 1,200 คน นอกจากนี้ ถ้าจะพิจารณาในแง่ผลได้ทาง เศรษฐกิจ หรือการสร้างมูลค่าเพิ่มแล้ว จะเห็นว่า อุตสาหกรรมนี้สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มได้ประมาณ 30% (จากสูตร Value Add = $1 - a_{1j}$) ซึ่งหมายความว่า จากต้นทุนผลิตทั้งหมด 100 บาท จะให้ผลตอบแทนในรูปของดอกเบี้ย ค่าแรงงาน ค่าเช่า รวมกันได้ 30 บาท ถ้าขายได้ในราคาต้นทุน ณ โรงงาน

4. ความเจริญเติบโตของอุตสาหกรรม (Growth) ในกรณีนี้เช่นเดียวกับกรณีตัวอย่างที่ 1 คือไม่สามารถหาราคาตลาดของหุ้นได้ และยังไม่มีการจ่ายเงินปันผล ดังนั้นจึงไม่อาจวิเคราะห์ความเจริญเติบโตจากแนวโน้มของอัตราส่วนระหว่างราคาตลาดของหุ้นในวันสิ้นงวดกับกำไรต่อหุ้น และอัตราส่วนระหว่างเงินปันผลสามัญกับกำไรส่วนของผู้ถือหุ้นสามัญได้ แต่ถ้าพิจารณาจากมูลค่าหุ้นตามบัญชี ทั้งของผู้ผลิต ก.

และผู้ผลิตหลายรายเฉลี่ยแล้ว ต่างมีค่าน้อยกว่า 100% และมีแนวโน้มที่ลดลงเรื่อย ๆ กล่าวคือ Book Value Per Share ของผู้ผลิต ก. ลดจาก 96.46% เป็น 83.91% และ 67.89% ตามลำดับ สำหรับผู้ผลิตหลายรายในอุตสาหกรรมประเภทเดียวกันโดยเฉลี่ย ลดจาก 104.92% เป็น 99.37% และ 95.63% ตามลำดับ แสดงว่ามูลค่าตามบัญชีของหุ้นลดลง หรือเป็นอุตสาหกรรมที่ยังไม่มีความเจริญเติบโต แม้จะเป็นอุตสาหกรรมซึ่งมีคู่ทางในอนาคตดี เพราะผลิตสินค้าที่ความต้องการของตลาดมีแนวโน้มสูงขึ้นเรื่อย ๆ ทั้งนี้ เพราะสาเหตุการขาดทุนจากการดำเนินงาน

จากข้อมูลทางบัญชี เกี่ยวกับต้นทุนผลิต และโครงสร้างภาษีอากร (ตาราง 4-16)

สามารถนำมาคำนวณหาผลได้ทาง เศรษฐกิจจากสินค้าอย่าง ขนาด Z และระดับอัตราความคุ้มครองที่แท้จริงของสินค้านี้ได้ดังนี้

ก. ผลได้ทางเศรษฐกิจ

การคำนวณผลได้ทาง เศรษฐกิจในที่พิจารณาจากความสามารถในการสร้างมูลค่าเพิ่มที่ได้จากการผลิตสินค้าขนาด Z

มูลค่าเพิ่มหาได้จากสูตร $1 - a_{ij}$ หรือ 1-อัตราส่วนการใช้จ่ายต่อบุคคลต่อหน่วย จากตาราง 4-14 การผลิต 1 หน่วย ใช้จ่ายต่อบุคคลจากต่างประเทศ 695.41 บาทและวัตถุดิบในประเทศ 312 บาท รวม เป็นวัตถุดิบที่ใช้ทั้งหมด 1,007.41 บาทต่อต้นทุนผลิตสินค้าทั้งสิ้น 1,431.79 บาท

$$\therefore \text{มูลค่าเพิ่ม} = 1 - \frac{(695.41+312)}{1,431.79} = .30 \text{ หรือ } 30\%$$

การที่สินค้านี้สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มได้ 30% หมายความว่า ทุก ๆ หน่วยของการผลิตจะมีรายได้เกี่ยวกับค่าดอก เบี้ย ค่าเช่า ค่าแรงงาน ฯลฯ เกิดขึ้นประมาณ 30% ของต้นทุนการผลิตต่อหน่วยแต่ถึงแม้ว่าสินค้านี้จะมีมูลค่าเพิ่มเพียง 30% ก็ตามแต่เป็นสินค้าที่มีการใช้จ่ายในประเทศถึง 40% ของมูลค่าวัตถุดิบที่ใช้ทั้งหมด และมีการจ้างแรงงานภายในประเทศเป็นจำนวนมาก

ข. อัตราความคุ้มครองที่แท้จริง

การวัดอัตราความคุ้มครองที่แท้จริงของยางนอน ขนาด Z จากสูตร EPR หรือ ETR พบว่า ณ ระดับอัตราอากรปัจจุบัน ระดับความคุ้มครองของสินค้านี้เท่ากับ 27% (ภาคผนวก ง. ตาราง ง.-2) นับว่าอยู่ในระดับต่ำเกินไปสำหรับผลิตภัณฑ์ขั้นสุดท้าย และเป็นผลิตภัณฑ์ที่จำเป็นของประเทศกำลังพัฒนา

¹ ควรเป็นราคาขายที่รวมภาษีตามปกติ แต่เนื่องจากภาษีตามปกติหายากจึงใช้ราคาทุนของสินค้าแทน

ความเห็น จากข้อร้องเรียนของผู้ผลิต ก. ซึ่งอ้างว่า กำลังประสบปัญหาขาดทุนจากการดำเนินงาน เพราะไม่สามารถแข่งขันในด้านราคากับสินค้าต่างๆ นำเข้าจากต่างประเทศได้ จึงขอให้รัฐบาลปรับปรุงพิกัดอัตราอากรขาเข้า โดยเพิ่มอัตราอากรขาเข้าสินค้าภายนอกชนิดอัตโนมัติให้สูงขึ้นกว่าอัตราเดิม เพื่อเป็นการคุ้มครองอุตสาหกรรมผลิตยางนอกชนิดอัตโนมัติภายในประเทศ และในการพิจารณา เพื่อให้ความคุ้มครองแก่อุตสาหกรรมดังกล่าว จากโครงสร้างภาษีอากร (ตาราง 4-16) พบว่า ในการผลิตยางนอกชนิดอัตโนมัติ ต้องใช้วัตถุดิบทั้งในประเทศ และวัตถุดิบจากต่างประเทศ ซึ่งในเวลานั้นวัตถุดิบที่มีอัตราส่วนการใช่มากที่สุดถึง 45.08% ของวัตถุดิบทั้งหมดคือ Dipped Cord เป็นวัตถุดิบที่ต้องนำเข้ามาจากต่างประเทศ และจะต้องเสียอากรขาเข้า 15% ในขณะที่สินค้าต่างๆ นำเข้า ก็ต้องเสียอากรขาเข้าในอัตรา 15% เช่นเดียวกัน ระดับอัตราอากรปัจจุบันให้ผลเป็นความคุ้มครองที่แท้จริง ตามสูตร EPR ในอัตรา 27% (ภาคผนวก ง. ตาราง ง-2) ซึ่งเป็นอัตราความคุ้มครองที่ต่ำไป สำหรับผลิตภัณฑ์ขั้นสุดท้ายที่พิจารณาแล้วว่าเป็นสินค้าจำเป็นต่อเศรษฐกิจของประเทศ ประกอบกับการวิเคราะห์ข้อมูลทางบัญชีของผู้ร้องเรียน และผู้ผลิตรายอื่นในอุตสาหกรรมประเภทเดียวกันแล้ว เห็นว่าสมควรให้ความช่วยเหลือคุ้มครอง โดยเฉพาะอย่างยิ่งฝ่ายบริหารของอุตสาหกรรมนี้ ได้ใช้ความพยายามในการแข่งขันกับสินค้านำเข้าจากต่างประเทศ เพื่อแย่งตลาดภายในประเทศให้ได้มากขึ้น ทั้งมีผู้ทางการลงทุนในอนาคต เห็นได้จากยอดขายที่เพิ่มขึ้นทุก ๆ ปี แต่ไม่มีผลกำไรจากการดำเนินงานก็เพราะสาเหตุสำคัญคือสินค้านำเข้าและประเภทซึ่งขายได้มากที่สุดนั้นมีต้นทุนการผลิตสูงกว่าราคาขายและต้นทุนนำเข้า กล่าวคือต้นทุนการผลิตเส้นละ 1,437.79 บาท ราคาขายเส้นละ 1,400 บาท และต้นทุนนำเข้าเส้นละ 1,134.93 บาท (ภาคผนวก จ. ตาราง จ-2) จึงเห็นสมควรปรับปรุงโครงสร้างภาษีอากร เพื่อให้ความคุ้มครองเพิ่มขึ้น แต่จะต้องไม่ให้ความคุ้มครองมากเกินไป จนกระทั่งผู้ผลิตที่ขาดประสิทธิภาพ ก็สามารถดำเนินงานอยู่ได้ โดยมีทางเลือกปฏิบัติได้หลายทาง และผลของทางเลือกดังกล่าวได้วิเคราะห์ในเชิงปริมาณไว้ในตารางที่ 4-21

ทางเลือกที่ 1 ปรับปรุงโครงสร้างภาษีอากร โดยการเพิ่มอัตราอากรขาเข้าสินค้าต่างๆจากต่างประเทศ วิธีนี้จะมีผลทำให้ต้นทุนนำเข้าสินค้านำเข้าสูงขึ้น เพื่อให้ผู้ผลิตในประเทศสามารถแข่งขันในด้านราคากับสินค้าจากต่างประเทศได้ และเป็นการเพิ่มระดับอัตราความคุ้มครองให้สูงขึ้น (ดูตาราง 4-21)

ตาราง 4-21

แสดงผลการกระทบจากการเปลี่ยนแปลงอัตราอากรขาเข้าต่อต้นทุนการผลิตในประเทศ ต้นทุนนำเข้า และอัตราความคุ้มครองที่แท้จริงของสินค้าบางนอกฯ รอบหนึ่ง ขนาด Z (ราคาขายเส้นล 1,400 บาท)

กรณี	ต้นทุนผลิตต่อหน่วย บาท/เส้น (ตาราง ค-3)		ต้นทุนนำเข้า (ตาราง 4-22) บาท/เส้น	EPR (จากตาราง ง-2)	
	ในระหว่างการผลิต ปัจจุบัน	น ระหว่างการผลิต เดิมที่		กรณีไม่มีภาษี - การค้าในฐานะผู้ผลิต	กรณีมีภาษี - การค้าในฐานะผู้ผลิต
1. ระดับอัตราอากรขาเข้าปัจจุบัน Dipped Cord 15% สินค้าสำเร็จรูป 15%	1,431.79	1,335.61	1,334.93	53%	27%
ทางเลือกที่ 1 การปรับปรุงโครงสร้างภาษีอากร โดยการเพิ่มอัตราอากรขาเข้าสินค้าบางฯ จากต่างประเทศ					
1.1 เพิ่มเฉพาะสินค้าสำเร็จรูปเป็น 25%	1,431.79	1,335.61	1,448.74	90%	64%
1.2 เพิ่มเฉพาะสินค้าสำเร็จรูปเป็น 30%	1,431.79	1,335.61	1,505.84	106%	80%
1.3 เพิ่มเฉพาะสินค้าสำเร็จรูปเป็น 40%	1,431.79	1,335.61	1,620.06	143%	117%
ทางเลือกที่ 2 ปรับปรุงโครงสร้างภาษีอากร โดยการลดอัตราอากรขาเข้าวัตถุดิบที่มีอัตราการใช้มากที่สุด					
2.1 ลดเฉพาะ Dipped Cord เป็น 10%	1,408.67	1,312.49	1,334.93	59%	33%
2.2 ลด Dipped Cord เป็น 5%	1,385.56	1,289.39	1,334.93	64%	38%
2.3 งดเก็บอากรขาเข้า Dipped Cord 0%	1,362.46	1,266.29	1,334.93	69%	43%
ทางเลือกที่ 3 ปรับปรุงโครงสร้างภาษีอากร โดยการเพิ่มอัตราอากรขาเข้าสินค้าบางฯ เป็น 30% และลดอัตราอากรขาเข้า วัตถุดิบ ที่มีอัตราส่วนใช้ในการผลิตมากที่สุด					
3.1 ลด Dipped Cord เป็น 10% และเพิ่มสินค้าสำเร็จรูปเป็น 30%	1,408.67	1,312.49	1,505.84	112%	87%
3.2 ลด Dipped Cord ให้เป็น 5% เพิ่มสินค้าสำเร็จรูปเป็น 30%	1,385.56	1,289.39	1,505.84	117%	91%
3.3 งดเก็บอากรขาเข้า Dipped Cord เพิ่มสินค้าสำเร็จรูปเป็น 30%	1,362.46	1,266.29	1,505.84	121%	96%
ทางเลือกที่ 4 ปรับปรุงโครงสร้างภาษีอากร โดยการเพิ่มอัตราอากรขาเข้าสินค้าบางฯ เป็น 40% และลดอัตราอากรขาเข้า วัตถุดิบที่มีอัตราส่วนใช้ในการผลิตมากที่สุด					
4.1 ลด Dipped Cord เป็น 10% และเพิ่มสินค้าสำเร็จรูปเป็น 40%	1,408.67	1,312.49	1,620.06	149%	123%
4.2 ลด Dipped Cord ให้เป็น 5% เพิ่มสินค้าสำเร็จรูปให้เป็น 40%	1,385.56	1,289.39	1,620.06	154%	128%
4.3 งดเก็บอากรขาเข้า Dipped Cord เพิ่มสินค้าสำเร็จรูปเป็น 40%	1,362.46	1,266.29	1,620.06	159%	133%

ผลของทางเลือกที่ 1 ดูจากตาราง 4-22 จะเห็นได้ว่า ถ้าปรับปรุงอัตราอากรขาเข้าของสินค้าบางๆเพิ่มขึ้นในระดับต่างๆจะมีผลทำให้ต้นทุนนำเข้าของสินค้าบางๆขนาด Z เพิ่มขึ้น เนื่องจากภาระภาษีอากรทั้งสิ้นสูงขึ้น

ตาราง 4-22

แสดงต้นทุนนำเข้าของสินค้าบางๆ ขนาด Z ต่อหน่วย ในกรณีที่ต้องเสียอากรขาเข้า ในอัตราต่าง ๆ

หน่วย: บาท

รายการ	ต้นทุนนำเข้าของสินค้าบางๆ ขนาด Z เมื่อเสียอากรขาเข้า				
	15%	20%	25%	30%	40%
ราคานำเข้า	1,053.50	1,053.50	1,053.50	1,053.50	1,053.50
ภาระภาษีอากรทั้งสิ้น ¹	260.36	317.07	374.17	431.27	545.49
ค่าใช้จ่ายในการออกของ (2%)	21.07	21.07	21.07	21.07	21.07
ต้นทุนนำเข้า	1,334.93	1,391.64	1,448.74	1,505.84	1,620.06

จะเห็นได้ว่าในขณะที่ต้นทุนผลิตต่อหน่วยในประเทศเท่ากับ 1,431.79 บาท (ตาราง 4-14) ต้นทุนนำเข้าต่อหน่วยที่มีราคาใกล้เคียงกันกับต้นทุนผลิตปัจจุบันนี้คือ 1,448.74 บาท ซึ่งอยู่ในเงื่อนไขการเสียอากรขาเข้าในอัตรา 25% (ดูตาราง 4-22) และ ณ ระดับอัตราอากรขาเข้าของบางนอกๆ 25% นี้ จะให้ความคุ้มครองที่แท้จริงตามสูตร EPR เท่ากับ 64% ซึ่งยังอยู่ในระดับอัตราปานกลาง ถ้าจะให้อัตราความคุ้มครองมีระดับสูงขึ้นถึง 80% ก็จะต้องเพิ่มอัตราอากรขาเข้าสินค้าบางๆให้เป็น 30% และถ้าให้ระดับอัตราความคุ้มครองมากกว่า 100% ก็จะต้องเพิ่มอัตราอากรขาเข้าสินค้าบางๆให้เป็น 40% (ดูจากตาราง 4-21) โดยที่ยังมีการเสียภาษีการค้าในฐานะผู้ผลิตด้วยทั้งนี้เพราะการยกเลิกภาษีการค้าดังกล่าว แม้จะช่วยเพิ่มอัตราความคุ้มครองให้สูงขึ้น แต่ไม่ได้ช่วยลดต้นทุนการผลิตในประเทศ ซึ่งสูงกว่าราคาขายได้ ดังนั้นการลดหรือยกเลิกภาษีการค้าจึงไม่ได้ช่วยแก้ไขปัญหาผลขาดทุนขั้นต้น การใช้ทางเลือกที่ 1 นี้ แม้จะเพิ่มต้นทุนนำเข้าให้สูงขึ้นได้ก็ตาม

¹ ุรายละเอียดการคำนวณในภาคผนวก ก. ตาราง ก-4

แต่ปัญหาผลขาดทุนเนื่องจากต้นทุนผลิตภายในประเทศสูงกว่าราคาขายยังมีอยู่ และในกรณีตัวอย่างนี้ ล้มเหลวว่าราคาขายไม่เปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นจากเดิม เพราะไม่ต้องการสร้างความสะดวกต้อนรับให้แก่ผู้บริโภคทั้งสินค้าบางๆ เป็นสิ่งจำเป็นต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม อีกประการหนึ่งด้วย

ทางเลือกที่ 2 ปรับปรุงโครงสร้างภาษีอากร โดยการลดอัตราอากรขาเข้าของ Dipped Cord ซึ่งเป็นวัตถุดิบจากต่างประเทศ ที่มีปริมาณการใช้มากที่สุดคือ 45% ของวัตถุดิบทั้งหมด เพื่อให้ต้นทุนผลิตภายในประเทศลดลง (ตาราง 4-21)

ผลของทางเลือกที่ 2 ดูตาราง 4-21 จะเห็นว่า ต้นทุนการผลิตภายในประเทศลดลงจากเส้นละ 1,431.79 บาท เหลือเพียง 1,362.46 บาท เมื่อ Dipped Cord ไม่ต้องเสียอากรขาเข้า. แต่สิ่งที่น่าสังเกตคือ ต้นทุนผลิตในประเทศยังคงสูงกว่าต้นทุนนำเข้าสินค้าบางๆ (1,334.93 บาท) แสดงว่า แม้จะยกเลิกอากรขาเข้าที่จะเรียกเก็บจาก Dipped Cord ก็ไม่อาจช่วยลดต้นทุนผลิตภายในประเทศให้ต่ำกว่าต้นทุนนำเข้าได้ จึงเป็นเรื่องที่อุตสาหกรรมจะต้องพิจารณาประสิทธิภาพในการผลิตของตนเองว่า ทำอย่างไรจึงจะสามารถลดต้นทุนในการผลิตให้ต่ำลงให้ได้ ซึ่งเป็นเรื่องจำเป็นในตลาดที่มีการแข่งขัน และการใช้วิธีลดอัตราอากรขาเข้าจนถึงขั้นยกเลิกอากรขาเข้านี้เป็นทางเลือกที่รัฐบาลจะต้องขาดรายได้ภาษีอากรไปเป็นจำนวนมาก จึงไม่ควรยกเว้นภาษีการค้าและภาษีเทศบาลให้อีก ซึ่งผลของทางเลือกที่ 2 จะทำให้ระดับอัตราความคุ้มครองที่แท้จริง เพิ่มขึ้นจาก 27% จนถึง 43% ได้ (ดูในตาราง 4-23)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตาราง 4-23

แสดงต้นทุนการผลิตภายนอกฯ ขนาด Z เมื่อต้องเสียภาษีอากรขาเข้าสำหรับ Dipped Cord ในอัตราต่างๆ

รายการ	ต้นทุนการผลิตต่อหน่วย ในกรณีที่ Dipped Cord เสียภาษีขาเข้า			
	(ปัจจุบัน) 15%	10%	5%	0%
วัตถุดิบต่างประเทศ				
ราคานำเข้า CIF	695.41	695.41	695.41	695.41
ภาระภาษีอากรทั้งสิ้น ¹	108.56	85.44	62.33	39.23
ค่าใช้จ่ายในการออกของ (2% ของ CIF)	13.91	13.91	13.91	13.91
รวม	817.88	794.76	771.65	748.55
วัตถุดิบในประเทศ	312.-	312.-	312.-	312.-
รวมค่าวัตถุดิบทั้งหมด	1,129.88	1,106.76	1,083.65	1,060.55
ค่าแรงทางตรง และค่าใช้จ่ายในการผลิต ²	301.91	301.91	301.91	301.91
รวมต้นทุนผลิต ณ โรงงาน (บาท)	1,431.79	1,408.67	1,385.56	1,362.46
EPR ³ (กรณีเสียภาษีการค้า และเทศบาล 7.7%)	27%	33%	38%	43%

¹ ูรายละเอียดการคำนวณในภาคผนวก ก. ตาราง ก-3

² ูตาราง 4-4

³ ูภาคผนวก ง. ตาราง ง-2

ทางเลือกที่ 3 ปรับปรุงโครงสร้างภาษีอากรโดยการเพิ่มอัตราอากรขาเข้าสินค้าบางชนิดนำเข้าจากต่างประเทศขึ้นเป็น 30% และในขณะเดียวกัน ลดอัตราอากรขาเข้าสำหรับวัตถุดิบ Dipped Cord ให้ต่ำลง ทั้งนี้เพื่อเป็นการกีดกันสินค้าบางชนิดนำเข้ามาจากต่างประเทศพร้อม ๆ กับการให้ความช่วยเหลือผู้ผลิตในประเทศ โดยลดภาระภาษีอากรให้ต่ำลง เมื่อต้องนำวัตถุดิบจากต่างประเทศเข้ามาใช้ในการผลิต (ดูตาราง 4-21)

ผลของทางเลือกที่ 3 การเพิ่มอัตราอากรขาเข้าสินค้าบางชนิดจากต่างประเทศเป็น 30% นั้น ทำให้ต้นทุนนำเข้าต่อหน่วยเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นเป็น 1,505.84 บาท (ดูตาราง 4-21) ส่วนต้นทุนการผลิตภายในประเทศจะลดลงเช่นเดียวกับกับผลของทางเลือกที่ 2 ในตาราง 4-23 คือ ถ้าลดอัตราอากรขาเข้าของ Dipped Cord ลงเป็น 10% เป็น 5% เป็น 0% จะทำให้ภาระภาษีอากรทั้งสิ้นของผู้ผลิตลดลง ซึ่งมีผลกระทบต่อต้นทุนการผลิตต่อหน่วยลดลงจาก 1,431.79 บาท เป็น 1,408.67 บาท เป็น 1,385.56 และเป็น 1,362.46 บาท ตามลำดับ จะเห็นได้ว่าวิธีนี้ให้ผลแตกต่างจากทางเลือกที่ 2 คือ ต้นทุนการผลิตในประเทศลดลงต่ำกว่าต้นทุนการนำเข้าที่เพิ่มขึ้น และถ้าเสียภาษีการค้าและภาษีเทศบาล 7.7% ตามปกติแล้วระดับอัตราความคุ้มครองตามสูตร EPR จะเป็น 87%, 91% และ 96% ตามลำดับ (ดูตาราง 4-21)

ทางเลือกที่ 4 การตั้งกำแพงภาษีสำหรับสินค้าบางชนิดที่นำเข้าในราชอาณาจักร โดยการเพิ่มพิกัดอัตราอากรขาเข้าสินค้าบางชนิดให้เป็น 40% และในขณะเดียวกัน ลดอัตราอากรขาเข้าสำหรับวัตถุดิบ Dipped Cord ให้ต่ำลง ทั้งนี้เพื่อเป็นการกีดกันการนำเข้าสินค้าบางชนิดเข้ามาขายแข่งขันกับสินค้าบางชนิดที่ผลิตในประเทศให้ได้ผลเต็มที่ ในขณะเดียวกันช่วยลดต้นทุนการผลิตในประเทศให้ต่ำลง โดยการลดอัตราอากรขาเข้าของ Dipped Cord ให้ต่ำลง เพื่อลดภาระภาษีอากรที่เกิดจากการนำวัตถุดิบต่างประเทศเข้ามาใช้ในการผลิต (ดูตาราง 4-21)

ผลของทางเลือกที่ 4 การเพิ่มอัตราอากรขาเข้าของสินค้าบางชนิดให้เป็น 40% จะมีผลให้ต้นทุนนำเข้าของสินค้าบางชนิดสูงขึ้นเป็น 1,620.06 บาท/เส้น (ตาราง 4-21) และในขณะเดียวกัน การลดอัตราอากรขาเข้าของ Dipped Cord จะมีผลให้ต้นทุนการผลิตภายในประเทศลดลง เพราะ Dipped Cord เสียภาษีอากรทั้งสิ้นน้อยลง ในด้านผลการลดลงของต้นทุนการผลิตนี้เหมือนผลของทางเลือกที่ 2 ในตาราง 4-23 ซึ่งเห็นได้ว่าทางเลือกที่ 4 นี้จะมีผลให้ต้นทุนนำเข้าสินค้าบางชนิดสูงกว่าต้นทุนการผลิตภายในประเทศอย่างแน่นอน ทั้งยังมีอัตราความคุ้มครองที่แท้จริงสูงกว่า 100% ในกรณีผู้ผลิตต้องเสียภาษีการค้าและเทศบาลตามปกติ 7.7% จะเห็นว่า EPR มีค่าเท่ากับ 123%

และยิ่งลดอัตราอากรขาเข้าของ Dipped Cord ลง EPR ก็จะมีค่ามากขึ้น จนกระทั่งเป็น 133% เมื่อ Dipped Cord ไม่ต้องเสียอากรขาเข้า วิธีนี้อาจทำให้ผู้ผลิตในประเทศไม่พัฒนาตัวเอง

ความเห็นสรุป

เนื่องจากผลิตภัณฑ์ต่างๆ เป็นอุตสาหกรรมที่สามารถให้ประโยชน์ได้เอนกประการ และยังมีความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศเป็นอย่างมาก ทั้งในด้านการสร้างมูลค่าเพิ่มแก่วัตถุดิบหลายอย่างที่มีอยู่ในประเทศ ซึ่งทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่ได้ เอื้ออำนวยให้กับอุตสาหกรรมต่างๆ นอกจากนี้ยังก่อให้เกิดการมีงานทำจำนวนมาก หากมีการผลิตภายนอกๆ ในประเทศได้เพิ่มขึ้น ประโยชน์ดังกล่าวก็จะมีเพิ่มมากขึ้น รวมทั้งเป็นการช่วยประหยัดเงินตราต่างประเทศ แม้ว่า การดำเนินการผลิตยังไม่บรรลุเป้าหมายเท่าที่ควร เพราะการผลิตยังขาดประสิทธิภาพ ต้นทุนการผลิตจึงสูงกว่าราคาขาย หากรัฐบาลให้ความคุ้มครองเพิ่มขึ้น อุตสาหกรรมนี้จะมีโอกาสปรับตัวให้มีประสิทธิภาพดีขึ้นได้ เพราะเป็นอุตสาหกรรมที่เพิ่งดำเนินงานและผลิตสินค้าที่มีปริมาณความสามารถต้องการเพิ่มขึ้นทุกปี และบางๆ ที่ผลิตได้ภายในประเทศก็สามารถส่งเป็นสินค้าออกหารายได้ให้กับประเทศ เป็นการช่วยลดการเสียเปรียบดุลย์การค้าเป็นจำนวนมาก ประกอบกับมีความไม่ยุติธรรมของโครงสร้างทางภาษีอากร กล่าวคืออัตราอากรของวัตถุดิบโดยเฉลี่ย 16% (ตาราง ข-4) ซึ่งสูงกว่า อัตราอากรของสินค้าสำเร็จรูป 15% จึงเห็นควรแก้ไข โดยเพิ่มอัตราอากรขาเข้าของต่างๆ แต่เมื่อพิจารณาทั้งกำลังการผลิตของต่างๆ ในปีปัจจุบันตามตาราง 4-12 แล้วปรากฏว่า บางชนิดที่ ใช้กับรถยนต์นั่งและรถบรรทุกมีกำลังการผลิตเกินกว่าปริมาณความต้องการถึง 463,591 เส้นและ 671,124 เส้นตามลำดับ รวมเป็น 1,134,715 เส้นต่อปี แต่อย่างชนิดที่ใช้ในงานอุตสาหกรรมกลับมีกำลังการผลิตต่ำกว่าความต้องการ 239,794 เส้นต่อปี ฉะนั้นถ้าขึ้นอัตราอากรขาเข้าสินค้าภายนอกชนิดอัตราทุกประเภท จะทำให้ผู้ใช้ยานยนต์ในงานอุตสาหกรรมได้รับความเดือดร้อน และหากไม่ปรับอัตราอากรขาเข้าของสินค้าต่างๆ ให้เพิ่มขึ้น ก็จะทำให้ผู้ประกอบการผลิตต่างๆ ในประเทศ ดำเนินการต่อไปไม่ได้ จึงพิจารณาให้ขึ้นอัตราอากรขาเข้า เฉพาะยานยนต์นั่งและรถบรรทุกตามประเภทที่ 40.11 ก. (3) จาก 15% เป็น 30% และลดอัตราอากรขาเข้าของ Dipped Cord ซึ่งเป็นวัตถุดิบจากต่างประเทศชนิดที่ต้องใช้ในการผลิตมากที่สุด จาก 15% เป็น 10% ผลก็คือทำให้ต้นทุนนำเข้าของต่างๆ สูงขึ้นเป็น 1,505.84 บาท/เส้น และต้นทุนการผลิต ณ โรงงานภายในประเทศ เป็น 1,408.67 บาท/เส้น โดยที่ผู้ผลิตจะต้องปรับปรุงประสิทธิภาพในด้านการผลิตของตนเองด้วย จึงจะสามารถประกอบการอย่างมีกำไรได้ ซึ่งในระดับอัตราภาษีอากรใหม่นี้ อัตราความคุ้มครองที่

แท้จริง จากสูตร EPR กรณีที่มีการเสียภาษีการค้าและเทศบาล ในฐานะผู้ผลิตด้วย เท่ากับ 87% แต่ถ้าได้รับยกเว้นภาษีการค้าและเทศบาล EPR จะเท่ากับ 112%

จากกรณีตัวอย่าง 2 ทั้งตัวอย่างที่ได้ศึกษาแล้ว พอจะสรุปได้ว่า ในการพิจารณาให้ความคุ้มครองแก่อุตสาหกรรมภายในประเทศนั้น จะต้องคำนึงถึง

1. โครงสร้างทางภาษีอากรซึ่งได้มาจากข้อมูลทางบัญชีประกอบกับประเภทพืชที่เกี่ยวโยงกับสินค้านั้น ทำให้ทราบว่า โครงสร้างทางภาษีอากรในปัจจุบันเป็นอย่างไร และมีผลทำให้อุตสาหกรรมนั้นดำเนินการต่อไปได้หรือไม่ โดยทั่วไปอัตราอากรขาเข้าสำหรับสินค้าสำเร็จรูปควรจะสูงกว่าสินค้าขั้นกลางระหว่างการผลิตนั้น ตามนโยบายคุ้มครองการผลิตเพื่อทดแทนการนำเข้า ดังจะเห็นได้จาก การเปลี่ยนแปลงอัตราที่กีดซึ่งมักจะมีแนวโน้มสูงขึ้นสำหรับสินค้าสำเร็จรูปและต่ำลงสำหรับสินค้าขั้นกลางระหว่างการผลิตนั้น เป็นเหตุให้อัตราความคุ้มครองที่แท้จริงของสินค้าสำเร็จรูปเพิ่มขึ้นเป็นอย่างมาก ในขณะที่อัตราความคุ้มครองจริงของสินค้าขั้นกลางลดต่ำลง¹ ทั้งนี้เนื่องจากรัฐบาลสนับสนุนให้มีการนำสินค้านำเข้าระหว่างการผลิต ชิ้นส่วนและเครื่องจักร เข้ามาจากต่างประเทศ เพื่อผลิตสินค้าในประเทศ ถ้านโยบายนี้เปลี่ยนไปโครงสร้างของภาษีอากรก็ต้องเปลี่ยนแปลงตามไปด้วย เพื่อให้สอดคล้องกัน

2. ผู้ผลิต การพิจารณาสถานภาพด้านต่าง ๆ ของผู้ผลิตว่า สัมควรให้การอุปถัมภ์คุ้มครองหรือไม่ และการให้ความคุ้มครองแก่อุตสาหกรรมหนึ่งจะกระทบกระเทือนถึงผู้ผลิตในอุตสาหกรรมอื่นหรือไม่ เช่น การคุ้มครองอุตสาหกรรมน้ำมันพืช (ถั่วเหลือง) โดยการลดอัตราอากรขาเข้าเมล็ดถั่วเหลือง ก็ต้องคำนึงถึง ผู้ผลิตเมล็ดถั่วเหลืองภายในประเทศ และผู้ผลิตอาหารสัตว์จากกากถั่วเหลือง เป็นต้น นอกจากนี้การให้ความคุ้มครองอาจทำให้ผู้ผลิตภายในประเทศขาดความพยายามในการขยายตลาดไปต่างประเทศ เนื่องจากได้รับความคุ้มครองสำหรับตลาดภายในประเทศอยู่แล้ว

3. ผู้บริโภค การให้ความคุ้มครองแก่อุตสาหกรรมในประเทศโดยการตั้งกำแพงภาษีอากรขาเข้าสำหรับสินค้าชนิดเดียวกันกับที่ผลิตได้ในประเทศ จะทำให้ผู้บริโภคภายในประเทศต้องรับภาระในการที่ต้องบริโภคของแพงขึ้น และการให้ความคุ้มครองแก่อุตสาหกรรมในประเทศอาจทำให้ผู้ประกอบการที่ขาดประสิทธิภาพดำเนินการอยู่ได้ เป็นการเอาเปรียบผู้บริโภคที่ต้องซื้อของที่ด้อยคุณภาพในราคาที่แพงขึ้น

¹ ดร.ณรงค์ชัย อัครเศรณี และคณะ, เรื่องเดิม, หน้า 17.

นอกจากหลักการพิจารณาดังกล่าวแล้ว ยังมีรายละเอียดอื่น ๆ ประกอบการพิจารณาอีกมากมายคือประเภทของสินค้า นโยบายของรัฐบาลและสถานการณ์ปัจจุบัน ซึ่งไม่อาจกล่าวไว้ให้หมดสิ้นได้ในที่นี้ แต่อาจสรุปได้ว่า หลักการสำคัญในการคุ้มครองอุตสาหกรรมคือต้องไม่ผลทำให้อุตสาหกรรมเจริญเติบโตได้อย่างมีประสิทธิภาพ หมายความว่า อุตสาหกรรมควรจะสามารรถแข่งขันกับสินค้านำเข้าได้ในสถานการณ์ปกติ และควรจะสามารรถแข่งขันในการส่งออกได้ด้วย

การเปรียบเทียบผลดีผลเสีย ในการพิจารณาใช้และกรณีไม่ใช้ข้อมูลทางบัญชี ในการประกอบการพิจารณา กำหนดอัตราอากรขาเข้าเพื่อคุ้มครองอุตสาหกรรมในประเทศ

ผลดีของการใช้ข้อมูลทางบัญชีประกอบการพิจารณา กำหนดอัตราอากรขาเข้าเพื่อคุ้มครองอุตสาหกรรมภายในประเทศ

1. การวิเคราะห์ข้อมูลทางบัญชีช่วยให้เห็นชัดเจนถึงปัญหาความเดือดร้อนของอุตสาหกรรมและที่มาของปัญหานั้น เพื่อหาทางแก้ไขได้อย่างเหมาะสมต่อไป เมื่อวิเคราะห์แล้วเห็นว่า เป็นอุตสาหกรรมที่สมควรให้ความคุ้มครองเพิ่มขึ้น วิธีการให้ความคุ้มครองเพิ่มขึ้นมีหลายวิธี คือการเพิ่มอัตราอากรขาเข้าของสินค้านำเข้าและหรือ การลดอัตราอากรขาเข้าวัตถุดิบจากต่างประเทศ ซึ่งกำหนดได้หลายอัตรา ข้อมูลทางบัญชี จะช่วยในการพิจารณาว่า ควรกำหนดอากรขาเข้าในระดับอัตราใด สำหรับสินค้าใดตามประเภทพิกัดที่เกี่ยวข้อง

เช่น ตามตัวอย่างที่หนึ่ง อัตราอากรที่กำหนดไว้ตามพิกัดอัตราศุลกากร โดยไม่ใช้ข้อมูลทางบัญชี มีดังนี้ (จากส่วนหนึ่งของตาราง 4-4)

รายการ	อัตราอากร	อัตราภาระภาษีอากรทั้งสิ้น
วัตถุดิบต่างประเทศ	ตามพิกัดศุลกากร	
Y	60%	74%
อื่น ๆ	30%	41%
วัตถุดิบในประเทศ	-	
ผลิตภัณฑ์สำเร็จรูป	30%	41%

} อัตราเฉลี่ย 48%

ต่อเมื่อได้ใช้ข้อมูลทางบัญชี เกี่ยวกับต้นทุนการผลิต อัตราส่วนการใช้ของวัตถุดิบโดยมูลค่า เพื่อคำนวณมูลค่าเพิ่ม จึงจะสามารถทราบได้ว่าอัตราความคุ้มครองมีเพียง 28% และอัตราภาวะภาษีอากรโดยเฉลี่ยของวัตถุดิบต่างประเทศ 48% ในขณะที่ผลิตภัณฑ์สำเร็จรูปมีอัตราภาวะภาษีทั้งสิ้น 41% ซึ่งดูเหมือนว่า โครงสร้างทางภาษีอากรไม่เป็นธรรม เกิดความเดือดร้อนแก่ผู้ผลิตสินค้าในประเทศในการแข่งขันกับสินค้านำเข้า แต่เมื่อได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลทางบัญชี ตามที่ได้ศึกษาในตัวอย่างที่ 1 ปรากฏว่า ความเดือดร้อนของอุตสาหกรรมนี้ไม่ได้มาจากโครงสร้างภาษีอากร แต่มีสาเหตุมาจากการบริหารงานขาดประสิทธิภาพเนื่องจากเป็นอุตสาหกรรมเกิดใหม่ รัฐจึงเห็นสมควรให้ความช่วยเหลือโดยไม่ปรับปรุงโครงสร้างภาษีอากร แต่เพิ่มระดับอัตราความคุ้มครองให้แก่อุตสาหกรรมนี้ โดยการยกเว้นภาษีการค้าให้สำหรับช่วงเวลาหนึ่ง ผลก็คือระดับอัตราความคุ้มครองเปลี่ยนเป็น 39%

ตามตัวอย่างที่ 2 อัตราอากรขาเข้าที่กำหนดไว้ตามพิกัดอัตราศุลกากร โดยไม่ใช้ข้อมูลทางบัญชี ดูจากโครงสร้างภาษีอากรตามตาราง 4-16 ในย่อที่ 4 วัตถุดิบต่างประเทศมีอัตราภาวะภาษีอากรโดยเฉลี่ยเป็น 16% (ภาคผนวก ข. ตาราง ข-4) อัตราภาวะภาษีอากรโดยเฉลี่ยของผลิตภัณฑ์สำเร็จรูปเป็น 25% (ภาคผนวก ข. ตาราง ข-2) ซึ่งดูเหมือนว่า เป็นโครงสร้างทางภาษีอากรที่ให้ความเป็นธรรมแก่ผู้ผลิตในประเทศแล้ว แต่เมื่อวิเคราะห์ข้อมูลทางบัญชี ตามที่ได้แสดงไว้ในตัวอย่างที่ 2 แล้ว ปรากฏว่าระดับอัตราความคุ้มครองปัจจุบันต่ำเกินไปและโครงสร้างภาษีอากรไม่เหมาะสม จึงมีการปรับปรุงโครงสร้างภาษีอากรโดยการเพิ่มอัตราอากรขาเข้าผลิตภัณฑ์สำเร็จรูป และลดอัตราอากรขาเข้าวัตถุดิบบางชนิดลง ผลของการปรับปรุงทำให้อัตราภาวะภาษีอากรทั้งสิ้นโดยเฉลี่ยของวัตถุดิบต่างประเทศเป็น 12% อัตราภาวะภาษีอากรทั้งสิ้นของสินค้าสำเร็จรูปเป็น 41% และระดับความคุ้มครองที่แท้จริง เพิ่มขึ้นจาก 27% เป็น 87% ซึ่งเป็นข้อสรุปในความเห็นขั้นสุดท้าย

อัตราอากรขาเข้าที่กำหนดขึ้นตามพิกัดอัตราศุลกากรโดยไม่ได้ใช้ข้อมูลทางบัญชีนั้น อาจให้ผลเป็นความคุ้มครองที่แท้จริงมากเกินไปหรือน้อยเกินไป ซึ่งถ้าเป็นความคุ้มครองที่มากเกินไป มักจะไม่ได้รับการร้อง เสนอให้ช่วยเหลือปรับปรุงพิกัดอัตราอากร จึงเป็นหน้าที่ของรัฐที่จะล่อล่อจูงจูงและฉวยโอกาสเช่นนี้ เกิดขึ้นนานจนเกินไป โดยการแสวงหาข้อมูลทางบัญชีอุตสาหกรรมมาพิจารณา เพื่อดำเนินการปรับปรุงพิกัดอัตราอากรขาเข้า ในกรณีตรงข้าม ถ้าความคุ้มครองที่แท้จริงมีน้อยไป ไม่เป็นสิ่งสนับสนุนการผลิตภายในประเทศรัฐมักได้รับการร้อง เสนอให้มีการปรับปรุงอัตราอากรขาเข้า เพื่อให้มีการโอบอุ้มคุ้มครองเพิ่มขึ้น

2. การใช้ข้อมูลทางบัญชี เพื่อติดตามผลของการให้ความคุ้มครอง โดยการเปรียบเทียบข้อมูลทางบัญชี ก่อนและหลังการให้ความคุ้มครอง เกี่ยวกับยอดขายสินค้าที่ให้ความคุ้มครอง ผลการดำเนินงาน สถานภาพด้านต่าง ๆ ของอุตสาหกรรมและปริมาณการนำเข้าของสินค้าชนิดเดียวกันกับสินค้าที่ให้ความคุ้มครอง ซึ่งควรลดลง แต่สำหรับปริมาณนำเข้าที่ลดลงนี้ จะต้องระมัดระวังว่า อาจเป็นผลมาจากการให้ความคุ้มครอง โดยวิธีการตั้งกำแพงภาษีสูง จึงมีการลักลอบนำเข้าเข้ามาในประเทศเพิ่มขึ้น

ในปัจจุบันยังไม่มี การติดตามผลของการให้ความคุ้มครอง เนื่องจากราชการขาดกำลังคน รัฐจึงถือว่า หากการคุ้มครองไม่ได้ผล คงจะได้รับการร้องเรียนจากอุตสาหกรรมนั้นอีก และเท่าที่ผ่านมายังไม่มีการร้องเรียนขอความคุ้มครองเพิ่มขึ้นจากอุตสาหกรรมรายเดิม

ผลเสียของการใช้ข้อมูลทางบัญชี ในการกำหนดอัตราอากรขาเข้า เพื่อคุ้มครองอุตสาหกรรมในประเทศ

ต้องใช้เวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลทาง การบัญชีจากผู้ผลิตในอุตสาหกรรมประเภทเดียวกัน เพื่อหาค่าเฉลี่ยที่จะใช้สถานภาพด้านต่าง ๆ ของอุตสาหกรรมโดยส่วนรวม การพิสูจน์ข้อมูลทางบัญชีที่ได้มา การวิเคราะห์ข้อมูลทางบัญชี เพื่อสรุปผลซึ่งต้องเสียเวลามาก กว่าที่จะถึง การพิจารณาขั้นสุดท้ายอาจไม่ทันต่อเหตุการณ์ที่ต้องการความเร่งด่วน เช่นในภาวะที่มีการทุ่มตลาดจากต่างประเทศ เพื่อระบายสินค้า แต่ข้อเสียนี้อาจแก้ไขโดยใช้มาตรการอย่างอื่นเป็นการชั่วคราว จนกว่าจะมีการประกาศแก้ไขพิกัดอัตราอากร เช่น การเก็บค่าธรรมเนียมพิเศษ ตามมาตรา 5(4) และมาตรา 6 แห่งพระราชบัญญัติการส่งออกไปนอกและการนำเข้าเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า พ.ศ. 2522 หรือ การควบคุมการนำเข้า

กรณีไม่ใช้ข้อมูลทางบัญชี ในการกำหนดอัตราอากรขาเข้า เพื่อคุ้มครองของอุตสาหกรรมในประเทศและผลดีผลเสีย

อัตราอากรขาเข้า เพื่อคุ้มครองอุตสาหกรรมในประเทศ ที่กำหนดโดยไม่ได้ใช้ข้อมูลทางบัญชีคือ อัตราอากรขาเข้าตามพิกัดศุลกากรที่ใช้ในปัจจุบันซึ่งกำหนดตามระบบ Customs Co-operation Council Nomenclature (CCCN) ซึ่งเดิมเรียกว่า Brussels Tariff Nomenclature (BTN) จุดประสงค์ของการเก็บอากรขาเข้าในตอนต้น คือเพื่อเป็นการแสวงหารายได้เข้ารัฐเท่านั้น เพราะฉะนั้นประมาณ พ.ศ. 2500-2507 อัตราอากรขาเข้าจะไม่สูงนัก และ

อัตราไม่แตกต่างกันมาก สำหรับสินค้าระดับและชนิดต่างกัน เพราะต้องการให้มีการนำเข้ามามากๆ จะได้มีรายได้มาก ยกเว้นสินค้าฟุ่มเฟือย อัตราอากรขาเข้าจะสูงถึง 40% จากนั้นได้มีการปรับอัตราอากรขาเข้าบ่อยครั้ง แต่ที่เป็นการปรับปรุงครั้งใหญ่ ๆ คือ เมื่อ พ.ศ. 2508 2514 2517 และ 2521 เพราะมีจุดประสงค์สำคัญคือเพื่อให้เกิดการคุ้มครองการผลิตในประเทศ มีการลดอัตราอากรขาเข้าสำหรับวัตถุดิบและสินค้าขั้นกลาง เครื่องจักรที่ใช้ในการอุตสาหกรรม และ เกษตรกรรม ส่วนอัตราอากรขาเข้าสำหรับสินค้าฟุ่มเฟือยบางอย่าง ถูกกำหนดให้สูงขึ้นเป็น 80-100% ทั้งมีการกำหนดอัตราอากรขาเข้าให้ลดหลั่นกันไป ตามขั้นตอนของการผลิต โครงสร้างของ ภาษีขาเข้าให้ความคุ้มครองสินค้าสำเร็จรูปมากกว่าสินค้านำเข้าขั้นต้น และเครื่องจักร เป็นการสนับสนุนให้นำสินค้านำเข้าขั้นต้น และเครื่องจักร เข้ามาจากต่างประเทศ เพื่อให้มีการผลิตในประเทศตามนโยบายการทดแทนการนำเข้า ในช่วง พ.ศ. 2504-2514

ในปี พ.ศ. 2515 ซึ่งเป็นปีแรกของแผนพัฒนาฉบับที่ 3 ที่กำหนดเอาไว้ว่า การส่งเสริม การส่งออกจะเป็นนโยบายหลักของการพัฒนาอุตสาหกรรม เพื่อการนี้จึงได้มีการประกาศใช้มาตรการ หลายอย่างเช่น พระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน พ.ศ. 2515 ประกาศคณะปฏิวัติฉบับที่ 227 และ 329 ให้สิทธิประโยชน์ต่อการผลิตเพื่อส่งออก มากกว่าการผลิตเพื่อขายในประเทศ นอกจากนี้ยังมี มาตรการคืนภาษี ที่สำนักงานเศรษฐกิจและการคลัง และการช่วยเหลือทางด้านเงินทุนจากรัฐบาล แห่งประเทศไทย อย่างไรก็ตาม ถึงแม้จะมีการช่วยเหลือเพื่อส่งออกกันหลายด้าน แต่มาตรการบาง อย่างของรัฐก็ยังให้ความคุ้มครองการผลิตเพื่อขายในประเทศอยู่มาก เป็นต้นว่า โครงสร้างของ ภาษีขาเข้ายังมีอัตราแตกต่างกันตามขั้นตอนมากขึ้นและมีการใช้มาตรการควบคุมการนำเข้า เพื่อช่วย เหลือผู้ผลิตในประเทศมากขึ้น ทางกระทรวงอุตสาหกรรมก็มีบทบาทในการช่วยเหลืออุตสาหกรรม เฉพาะประเภทมากกว่าแต่ก่อน

จากพ.ศ. 2520 เป็นต้นมา จัดว่าเป็นนโยบายปัจจุบัน คือ นโยบายเร่งรัดการลงทุนและ การพัฒนาอุตสาหกรรมหนัก ในขณะเดียวกัน ก็ยังมีมาตรการส่งเสริมการส่งออกอยู่ครบถ้วน และ โครงสร้างของภาษีขาเข้าก็ยังให้ความคุ้มครองอุตสาหกรรมทดแทนการนำเข้าอยู่มาก

ผลดีของกรณีไม่ใช้ข้อมูลทางบัญชี ในการกำหนดอัตราอากรขาเข้า เพื่อคุ้มครองอุตสาหกรรมในประเทศ จากที่ได้อธิบายมาแล้วก็คือ เป็นการกำหนดโครงสร้างภาษีอากรอย่างกว้าง ๆ เพื่อสนับสนุนนโยบายของรัฐบาล ในการที่จะให้ความคุ้มครองแก่อุตสาหกรรมประเภทที่เป็นผลดี ต่อเศรษฐกิจส่วนรวม ไม่ต้องเสียเวลาในการแสวงหาข้อมูลทางบัญชี แต่วิเคราะห์ในเชิงคุณภาพ โดยใช้ความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล

ผลเสียของการไม่ใช้ข้อมูลทางบัญชีประกอบการพิจารณากำหนดอัตราอากรขาเข้าคือ

1. ระดับอัตราอากรที่กำหนดไว้ในบางครั้ง ขึ้นอยู่กับประสบการณ์ของผู้ที่เกี่ยวข้อง อิทธิพลของกลุ่มผลประโยชน์ และอิทธิพลทางการเมือง ซึ่งอาจเป็นเหตุผลที่ทำให้การพัฒนา เศรษฐกิจเป็นไปอย่างเชื่องช้า
  2. สร้างความได้เปรียบ เสียเปรียบให้แก่กลุ่มอุตสาหกรรมต่าง ๆ ไม่เท่ากันและ อย่างไม่สมควร เช่น อุตสาหกรรมที่มีการผลิตในประเทศในอัตราที่สูง (มีการนำเข้าในอัตราต่ำ) แต่ได้รับความคุ้มครองทางภาษีสูง เพราะมีการตั้งกำแพงภาษีไว้สูง เพื่อกีดกันสินค้านำเข้า เนื่องจากเป็นประเภทสิ่งฟุ่มเฟือย จึงเท่ากับเป็นการส่งเสริมให้มีการผลิตสินค้าฟุ่มเฟือยขึ้นในประเทศ
  3. การให้ความคุ้มครองที่สูงมากสำหรับอุตสาหกรรมประกอบขึ้นส่วนในประเทศ เพื่อสนับสนุนให้มีการผลิตเพื่อทดแทนการนำเข้า อาจทำให้รัฐขาดรายได้ทางภาษีไปเป็นจำนวนมาก และทำให้ไม่มีการแข่งขันกับสินค้านำเข้า แต่ต้องแข่งขันกับสินค้าที่ลักลอบนำเข้ามาในประเทศ และยิ่งเป็นกรณีที่อุตสาหกรรมนั้นเป็นอุตสาหกรรมที่ต้องใช้ชิ้นส่วน วัสดุดิบ เครื่องจักรอุปกรณ์จาก ต่างประเทศจำนวนมาก จะเป็นส่วนสาเหตุให้ประเทศขาดดุลย์ทางการค้ามากขึ้น
  4. อุตสาหกรรมประเภทที่เป็นการแปรรูปสินค้าเกษตรบางอย่าง หรืออุตสาหกรรม วิศวกรรม ซึ่งควรได้รับการสนับสนุนจากรัฐ แต่วัสดุดิบ หรือสินค้าขั้นกลางต้องเสียภาษีสูงอาจ ทำให้ความคุ้มครองที่ได้รับต่ำกว่าอุตสาหกรรมผลิตสินค้าฟุ่มเฟือยก็ได้
  5. โครงสร้างภาษีอากรที่มีอัตราอากรขาเข้าแตกต่างกันไปตามประเภทและระดับ ของสินค้าโดยไม่ใช้ข้อมูลทางบัญชี ทำให้ระดับอัตราความคุ้มครองที่แท้จริงไม่เท่ากัน ผลก็คือการ สดสรรทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดขาดประสิทธิภาพ เพราะทรัพยากรส่วนใหญ่จะไหลไปสู่อุตสาหกรรมที่ ได้รับการคุ้มครองสูง และอุตสาหกรรมที่ได้รับความคุ้มครองต่ำไม่พัฒนาเท่าที่ควร เกิดการขอลอการ ขยายตัวของอุตสาหกรรมซึ่งจะมีผลกระทบคือ ไม่มีการขยายตัวของการจ้างงานด้วย
- อย่างไรก็ดี การกำหนดอัตราอากรขาเข้า โดยไม่ใช้ข้อมูลทางบัญชีอาจเป็นสิ่งจำเป็น ต้องกระทำในบางกรณี เช่น ในกรณีเงื่อนไขจากต่างประเทศ เช่น เงื่อนไขจากธนาคารโลก หรือเพื่อปฏิบัติตามข้อผูกพันตามความตกลงว่าด้วยการให้สิทธิพิเศษทางการค้าของอาเซียน โดย กำหนดให้อัตราอากรลดลงจากอัตราที่เรียกเก็บปกติ

ปัญหาในการใช้ข้อมูลทางการบัญชีในการประกอบการพิจารณากำหนดอัตราภาษี เพื่อ

คุ้มครองอุตสาหกรรมในประเทศ คือ

1. ไม่สามารถกำหนดหลักเกณฑ์ เพื่อใช้ยึดถือปฏิบัติได้อย่างแน่นอนตายตัว แต่ต้องใช้ความคิดเห็นประกอบ ซึ่งบางครั้งอาจไม่ตรงกัน ทำให้ตกลงได้ยากและเสียขวัญในการทำงานได้ เช่น อัตราความคุ้มครอง (EPR) ระดับที่เหมาะสมสำหรับอุตสาหกรรมแต่ละประเภท อัตราส่วนที่ได้จากการวิเคราะห์งบการเงิน ซึ่งจะต้องนำมาตีความและพิจารณาประกอบกับข้อเท็จจริงด้านต่าง ๆ นั้นขึ้นอยู่กับดุลยพินิจและคุณภาพของผู้พิจารณา ซึ่งอาจให้ความสำคัญในแต่ละประเด็นแตกต่างกันได้
2. ข้อมูลที่ได้จากงบการเงินไม่เพียงพอ เนื่องจากเป็นงบการเงินรวมของสินค้าหลาย ๆ ชนิด แต่พิจารณาเพื่อให้ความคุ้มครองสินค้าเพียงชนิดเดียว เช่น การวิเคราะห์ผลตอบแทนจากการลงทุน (ROI) ที่ได้มาเป็น ROI รวมของกิจการ ไม่ใช่เฉพาะของสินค้าที่กำลังพิจารณา หรือต้นทุนการผลิตบางประเภทของสินค้าแต่ละชนิด เช่น ค่าใช้จ่ายในการผลิต จะต้องมีการคัดสรรแบ่งอย่างถูกต้อง ซึ่งเป็น เรื่องที่พิสูจน์ได้ยาก
3. กรณีมีผู้ผลิตเพียงรายเดียว ร้องเรียนขอความคุ้มครองในการผลิต จึงเกิดปัญหาว่าเหตุใดผู้ผลิตรายอื่นในอุตสาหกรรมเดียวกัน จึงไม่มีปัญหาร้องเรียนมา ทำให้ต้องหาข้อมูลจากผู้ผลิตเหล่านั้นมาพิจารณา เพื่อค้นหาเหตุผลจากข้อมูลทางบัญชีดังกล่าว
4. ความยากลำบากในการได้ข้อมูลมาให้เพียงพอที่จะใช้ในการวิเคราะห์ เพื่อประกอบการตัดสินใจ อันเป็นความยากลำบากที่เกิดจาก
  - ก. ไม่ได้ได้รับความร่วมมือจากรัฐกิจเท่าที่ควร เช่น ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับต้นทุนในการผลิต ซึ่งธุรกิจมักปกปิดเป็นความลับและข้อมูลทางบัญชีบางอย่าง เป็นข้อมูลทางบัญชีเกี่ยวกับการบริหารที่ไม่ได้นำเสนอผู้ถือหุ้น หรือผู้เป็นเจ้าของ และราชการไม่อาจบังคับเอาได้
  - ข. ความเชื่อถือได้ของข้อมูลทางบัญชี แม้จะมีผู้ตรวจสอบบัญชีอิสระรับรองงบการเงินก็ตาม แต่เป็นเพียงการรับรองว่า เป็นงบการเงินที่ทำตามหลักการบัญชีที่รับรองโดยทั่วไป และยึดถือปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอเท่านั้น ไม่ได้มีการพิสูจน์ตัวเลขว่าถูกต้องและมีความเหมาะสมหรือไม่ เช่น ในเรื่องต้นทุนผลิตสูง อัตราส่วนในการใช้วัตถุดิบ ส่วนประกอบของต้นทุนในการผลิต กำลังความสามารถในการผลิต

5. การขาดแคลนกำลังคน และอุปสรรคอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงาน เนื่องจาก การใช้ข้อมูลทางบัญชี ในการกำหนดอัตราอากรขาเข้าเพื่อคุ้มครองอุตสาหกรรมในประเทศนี้จะต้อง พิจารณาอย่างรอบคอบ ระมัดระวัง และถี่ถ้วนถึงผลกระทบต่อผู้ผลิต ผู้บริโภค และสังคมโดยรวม ซึ่งต้องใช้เวลาทั้งความรู้ และเวลาในการพิจารณา แต่รายการขาดกำลังคน และอุปสรรคอำนวยความสะดวก ในการทำงาน เนื่องจากงบประมาณมีจำกัด ทั้ง ๆ ที่แนวโน้มของผู้ที่ร้องเรียนมาเพื่อขอ ความคุ้มครองมีมากขึ้นเรื่อย ๆ (ตามตาราง 4-24)

ตาราง 4-24

ปริมาณการพิจารณาให้ความคุ้มครองอุตสาหกรรมภายในประเทศ

พ.ศ. ผู้ร้องเรียน	2520	2521	2522	2523	2524	2525	2526	2527 (มค:)	รวม
ส่วนราชการ	1	-	-	4	10	2	-	3	20
เอกชน	1	1	1	2	4	11	16	5	41
คณะกรรมการ ส่งเสริมการลงทุน	-	1	-	-	2	-	6	2	11
รวม	2	2	1	6	16	13	22	10	72

ที่มา: กรมศุลกากร